

Na osnovu člana 5. i 29. Zakona o Vladi Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 17/00, 1/05, 11/06 i 13/11), Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 20.09.2016. godine, donosi

ODLUKU

o usvajanju Programa borbe protiv korupcije na području Tuzlanskog kantona za 2016. – 2019. godinu

I

Usvaja se Program borbe protiv korupcije na području Tuzlanskog kantona za 2016. – 2019. godinu sa Akcionim planom za provođenje Programa i isti čine sastavni dio ove Odluke.

II

Zadužuju se sva ministarstva i drugi nadležni kantonalni organi i institucije da, u saradnji sa Timom za sprečavanje korupcije na području Tuzlanskog kantona, poduzimaju sve potrebne radnje i aktivnosti u cilju praćenja i provedbe Akcionog plana za provođenje Programa borbe protiv korupcije na području Tuzlanskog kantona za 2016. – 2019. godinu.

III

Odluka stupa na snagu danom donošenja i ista će se zajedno sa Programom iz tačke I ove Odluke objaviti u „Službenim novinama Tuzlanskog kantona“.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

Broj: 02/1-05-16817-1/16
Tuzla, 20.09.2016. godine

**PROGRAM BORBE PROTIV KORUPCIJE NA
PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA 2016. - 2019.**

Tuzla, septembar 2016. godine

S A D R Ź A J

1. Uvod

2. Izjava

3. Opći principi i načela Programa

3.1. Definisanje pojma korupcije

3.2. Principi

3.3. Načela

4. Vizija

5. Osnovni ciljevi Programa

6. Normativni, institucionalni i društveni okviri za borbu protiv korupcije na nivou Kantona

6.1. Normativni okvir

6.2. Institucionalni okvir

6.3. Društveni okvir

7. Strateški ciljevi u borbi protiv korupcije u Kantonu koji proizilaze iz državnih strateških dokumenata

7.1. Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje normativnog okvira za borbu protiv korupcije

7.2. Razvijanje, promovisanje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru

7.3. Unaprjeđenje djelotvornosti i efikasnosti pravosudnih institucija i organa za provođenje zakona u oblasti borbe protiv korupcije

7.4. Podizanje javne svijesti i promovisanje potrebe za učestvovanjem cjelokupnog društva u borbi protivkorupcije

7.5. Uspostavljanje efikasnih mehanizama za koordinaciju borbe protiv korupcije, praćenje i evaluacija provođenja strateških dokumenata

8. Područja od posebnog rizika i značaja u borbi protiv korupcije u oblastima iz nadležnosti Kantona

8.1. Javne finansije – prikupljanje i raspolaganje javnim sredstvima

8.2. Unutrašnji poslovi

8.3. Pravosuđe

8.4. Zdravstvo

8.5. Obrazovanje

8.6. Industrija, energetika i rudarstvo

8.7. Prostorno uređenje, građenje i zaštita okoline

8.8. Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda

8.9. Boračko-invalidska zaštita

8.10. Trgovina, turizam i saobraćaj

8.11. Rad, socijalna politika i povratak

8.12. Inspekcijski nadzor

9. Saradnja i razmjena podataka između institucija Kantona

10. Koordinacija, provedba, praćenje i evaluacija provođenja Programa

1. UVOD

Društveni i politički napredak svakog društva zavisi od sposobnosti da se efikasno suprotstavi svakom vidu kriminaliteta, a posebno jednom od njegovih najtežih oblika, korupciji. Provođenje sveobuhvatnih političkih, institucionalnih i društvenih reformi su pretpostavka za uspješnu borbu protiv korupcije. U tom kontekstu, sve institucije i pojedinci imaju svoj zadatak, a posebnu odgovornost u ostvarivanju specifičnih ciljeva na tom planu imaju one snage od čije dosljedne angažovanosti neposredno zavisi uspjeh u borbi protiv korupcije.

Korupcija, osim što je u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, predstavlja devijaciju osnovnih društvenih načela, u različitim oblicima i razmjerama je prisutna svugdje, pa i u ekonomski snažnim, demokratskim i organizovanim državama. Faktori koji utiču na stanje i raspostranjenost korupcije su raznovrsni, poput istorijskih, društvenih, kulturoloških i političkih. Isto tako, posljedice korupcije u životu običnog građanina i cjelokupnog društva su mnogobrojne i teške. Korupcija negativno utiče na razvoj privrede time što uzrokuje nepredvidive troškove za investitore koji su obeshrabreni za buduća ulaganja, uzrokuje rast sive ekonomije i smanjenje javnih prihoda po osnovu neplaćenih poreza, carina i drugih dažbina, povećava troškove administracije, roba i usluga, te smanjuje produktivnost. Ova pojava, u društvenom smislu posmatrano, utiče na izmijenjen sistem vrijednosti, pogotovo racionalizaciju, pa čak i opravdavanje nezakonitog ponašanja. U političkom smislu, narušava legitimitet i ugled institucija vlasti, ugrožava ostvarenje načela pravne države, uzrokujući nepovjerenje građana u vlast i političku nestabilnost povećanjem jaza između vladajućih elita i običnog građanstva.

Za Tuzlanski kanton (u daljem tekstu: Kanton), korupcija predstavlja posebnu opasnost, jer se radi o dijelu Federacije Bosne i Hercegovine, samim tim i Bosne i Hercegovine, koja je još uvijek država u tranziciji, a poznato je da u takvim državama demokratski, institucionalni i vrijednosni sistemi još nisu dovoljno izgrađeni da se uspješno mogu suprotstaviti toj retrogradnoj pojavi. Također, za države u tranziciji je karakteristično da neadekvatni pravni i politički mehanizmi ne pružaju dovoljno garancija za efikasnu kontrolu raspolaganja javnim ovlaštenjima, čiju zloupotrebu korupcija, zapravo, predstavlja.

Borba protiv korupcije, dakle, prije svega zahtjeva detekciju slabosti u organizacionoj strukturi rada i poslovanja svih institucija Kantona, te manjkavosti zakonodavnog normativnog okvira u područjima djelovanja tih institucija. Samo koordiniranim i kontinuiranim djelovanjem i uspostavljanjem potpune i adekvatne kako horizontalne tako i vertikalne saradnje svih odgovornih institucija, moguće je postepeno i sistemski suzbijati korupciju i istovremeno reafirmisati politiku, odnosno državnu službu kao djelatnost za javno dobro.

Postupajući u skladu sa preporukama, koje je kantonima dala Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: APIK), Vlada Kantona je svojom Odlukom, broj: 02/1-05-382/16 od 19.01.2016. godine, formirala Interresornu radnu grupu za izradu strateških dokumenata za borbu protiv korupcije Kantona, koja je i pripremila prijedlog ovog dokumenta.

Program borbe protiv korupcijena području Tuzlanskog kantona 2016. - 2019. (u daljem tekstu: Program), konceptualno je podijeljen u dva dijela tako da su prvim, u okviru ustavnih i zakonskih nadležnosti Kantona, na odgovarajući način preuzete i konkretizovane obaveze koje proizilaze iz državnih strateških dokumenata za kantonalni nivo vlasti, dok se drugi dio odnosi na područja od posebnog rizika i značaja u borbi protiv korupcije u oblastima iz nadležnosti Kantona.

S obzirom na važnost dosljedne provedbe Programa, praćenju provedbe utvrđenih mjera prevencije i suzbijanja korupcije te odgovornosti za njihovu provedbu treba posvetiti naročitu pažnju. Program će se provoditi kroz Akcioni plan, čime će ujedno biti ispunjena zakonska obaveza Kantona utvrđena članom 22. Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13).

2. IZJAVA

Program odražava bezuvjetnu političku opredijeljenost za borbu protiv korupcije i stvaranje sistemskih rješenja za efikasno sprječavanje i suzbijanje korupcije na nivou Kantona.

Borba protiv korupcije je dug i kompleksan proces u kojem nema brzih i jednostavnih rješenja, te je potrebno provoditi kontinuiranu aktivnost.

Vlada Kantona će stvoriti sve neophodne pretpostavke za uspješnu primjenu Programa sa težištem na osnovnim područjima: prevenciji, represiji i edukaciji.

Putem kantonalnih organa i institucija aktivno će se razvijati povjerenje i unaprijediti saradnja između svih javnih službi Kantona sa nevladinim sektorom, medijima i privatnim sektorom, radi povezivanja i zajedničkog djelovanja svih snaga i potencijala u borbi protiv korupcije.

Izražavajući punu opredijeljenost u borbi protiv korupcije, Vlada Kantona je odlučna da razvija i unapređuje kantonalni pravni okvir, institucije i kapacitete, sa posebnim naglaskom na edukaciju, kao i da upotrijebi sve raspoložive kapacitete u borbi protiv korupcije. U tom pogledu postoji potreba daljeg razvoja strateškog pristupa u toj borbi.

3. OPĆI PRINCIPI I NAČELA PROGRAMA

Imajući u vidu sve izražajniju svijest i opredijeljenost za energičniju i efikasniju borbu protiv korupcije, te obaveze Kantona na ovom planu, Programom su predviđeni provodivi, jasni i konkretni strateški ciljevi i prioriteti koji uvažavaju sve specifičnosti administrativnog uređenja Kantona. Pomenuti ciljevi su nadgradnja i kontinuitet već ranije izraženih težnji u Kantonu za odlučnije suzbijanje korupcije, a usklađeni su sa ciljevima državne Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019. (u daljem tekstu: Strategija), uz uvažavanje posebnih nadležnosti u pojedinim sektorskim područjima i specifičnosti organizacije Kantona.

Borba protiv korupcije ne može se posmatrati odvojeno od ostalih srodnih strateških i drugih procesa u svim područjima iz nadležnosti Kantona. U tom smislu Program je koncipiran tako da omogućava potpuno uključivanje i participaciju ovog nivoa vlasti u odgovarajućim procesima u Bosni i Hercegovini, koji imaju za cilj prevenciju i borbu protiv korupcije.

Zbog toga su u dijelu obaveza predviđenih za kantone, u Program preuzeti i prilagođeni odnosno razrađeni strateški ciljevi, programi i aktivnosti iz državne Strategije i Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019., kao krovnih strateških dokumenata. Ovakav koncept dalje omogućava adekvatno praćenje i lakše izvještavanje o statusu aktivnosti koje se provode na kantonalnom nivou, a koje proizilaze iz državnih strateških dokumenata. Time je ujedno omogućeno postizanje konsenzusa o potrebi koordinisanog, sveobuhvatnog i sistemskog djelovanja protiv korupcije u Kantonu, čime će se poboljšati kvalitet funkcionisanja vlasti i administracije u svim oblastima, kao i sam kvalitet života stanovnika na ovom području.

Programom su obuhvaćeni svi segmenti bitni za borbu protiv korupcije, a to su: prevencija, represija i koordinacija. Antikoruptivne aktivnosti su zasnovane na poznavanju stanja i već izraženim pojavnim oblicima, pa takav pristup odlikuje transparentnost, nepristranost, stručnost, inkluzivnost, sveobuhvatnost, mjerljivost i orijentisanost na konačne efekte, što je najbolji pristup u borbi protiv korupcije.

Program, pored jasno definisane vizije, načela i osnovnih ciljeva, određuje normativni, institucionalni i društveni okvir za borbu protiv korupcije, strateške ciljeve koji proizilaze iz državnih strateških dokumentata, zatim područja od posebnog rizika i značaja u borbi protiv korupcije iz nadležnosti Kantona, razne vidove saradnje i razmjene podataka u cilju postizanja najboljih mogućih efekata na ovom planu i najzad neizostavan dio koji se odnosi na koordinaciju, provedbu, praćenje i evaluaciju Programa.

3.1. DEFINISANJE POJMA KORUPCIJE

Prilikom definisanja pojma korupcije, veoma je bitno omogućiti da se ova pojava kasnije može razlikovati od slučajeva kada je pristranost u odlučivanju posljedica predrasuda ili naklonosti, a ne namjere da se ostvari neka pogodnost za sebe ili drugoga, kao i od okolnosti u kojima je štetna odluka rezultat manjka informacija ili znanja kojim donosilac odluke raspolaže. U tom smislu, a u nastojanju da se naznači diferencijacija navedenih pojava oblika, među brojnim definicijama pojma korupcije, kao najmjerodavnije za izradu Programa su bile dvije definicije.

Prva definicija je sadržana u navedenom Zakonu o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine, koji korupciju određuje kao: **„svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nudenje, davanje ili prihvaćanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita”**.

S obzirom da iznesena definicija usko određuje pojam korupcije, druga definicija daje širi okvir poimanja korupcije, a nalazi se u Građansko-pravnoj konvenciji protiv korupcije Vijeća Evrope (Civil Law Convention on Corruption, Strazbuorg, 04.11.1999. godine, koja je postala obavezujuća za Bosnu i Hercegovinu dana 01.11.2003. godine („Službeni glasnik BiH“ broj: 36/01). Konvencija ukazuje na razne pojavne oblike korupcije koji su sankcionisani i normama krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine odnosno Federacije Bosne i Hercegovine.

Dakle, prema toj Konvenciji, **“korupcija podrazumijeva traženje, nudenje, davanje ili primanje, posredno ili neposredno mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanje toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primaoca mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled”**.

Shodno navedenom, sve institucije i pojedinci u Kantonu, koji su obavezni da preduzimaju pojedine mjere i aktivnosti u provođenju Programa i Akcionog plana za provedbu Programa, trebaju biti svjesni postojanja korupcije ukoliko dođe do namjernog narušavanja principa nepristranosti pri odlučivanju u cilju prisvajanja neke pogodnosti.

3.2. PRINCIPI

Pored već pomenutih općih principa, u koordiniranoj provedbi Programa u svim kantonalnim organima i institucijama, potrebno je predvidjeti i druge značajne principe borbe protiv korupcije kao što su:

- postojanje političke i građanske volje;
- poštivanje osnovnih ljudskih prava i sloboda;
- razvijanje ličnog i institucionalnog integriteta;
- partnerstvo sa zajednicom;
- odgovornost za implementaciju Programa i Akcionog plana za provedbu Programa.

3.3. NAČELA

U provođenju Programa, imajući u vidu složenost problema korupcije te njezin direktan uticaj na poštivanje osnovnih društvenih vrijednosti, neophodno je pridržavati se određenih načela, kao što su:

- Vladavina prava - usklađenost pravnih akata i svih radnji pravnih subjekata sa zakonom. U preduzimanju antikoruptivnih aktivnosti subjekti provedbe trebaju svoje postupanje zasnivati na pravu tako da njihove odluke budu u formalnoj i materijalnoj saglasnosti sa odgovarajućim pravnim aktima na svim nivoima vlasti;
- Utemeljenost na činjenicama - planiranje, praćenje i procjena ispunjenosti antikoruptivnih zadataka treba se zasnivati na činjenicama. Već u fazi analize i procjene stanja i pojavnih oblika subjekti provedbe obvezni su utvrditi činjenice i na osnovu njih temeljiti mjere za suprotstavljanje korupciji;
- Dobra praksa - usaglašenost antikoruptivnih aktivnosti sa dobrim praksama na polju suprotstavljanja korupciji u Bosni i Hercegovini i ostalim tranzicijskim zemljama, učenjem na greškama, uočenim obrascima koruptivnog ponašanja i uzrocima koji do toga dovode. Za pojedine aspekte problema korupcije može postojati mnoštvo različitih rješenja, koje treba imati u vidu, zavisno od njihove primjenjivosti u Kantonu;
- Sveobuhvatnost i inkluzivnost - koordiniranu uključenost najvećeg broja aktera i uticaj na što je moguće veći broj faktora koji doprinose korupciji. Borba protiv korupcije nije zadatak samo pojedinih subjekata, niti postoje pojedinačni faktori koji uzrokuju korupciju. U borbu protiv korupcije dužne su se, svako u okviru svojih nadležnosti, uključiti svi organi i institucije Kantona, organizacije civilnog društva, profesionalna udruženja, mediji i građani;
- Transparentnost i participativnost - pravovremeno upoznavanje javnosti sa donošenjem odluka i politika u organima i institucijama Kantona, kao osnov za uticaj na njihovo donošenje je moćno sredstvo za sprječavanje korupcije. Svi subjekti provedbe Programa, a pogotovo kantonalni organi i institucije, dužni su osigurati odgovarajuće mehanizme komunikacije i konsultacije javnosti prilikom odlučivanja;
- Nepristrasnost i stručnost - politička i druga neutralnost i kompetentnost za ispunjavanje antikorupcijskih zadataka neophodni su za dug i složen proces kao što je borba protiv korupcije. Suprotstavljanje korupciji treba se smatrati dijelom rada za opće dobro i unaprjeđenja profesionalizma javne uprave, ali i privatnog sektora i u njemu nema mjesta ideološkim, političkim i drugim uticajima. Isto tako, potrebno je stalno raditi na unaprjeđenju znanja, stavova i vještina za suprotstavljanje i suzbijanje korupcije;
- Orijeantiranost na učinak - utvrđivanje jasnih, mjerljivih i ostvarivih ciljeva. Upitna je efikasnost strateških dokumenata i aktivnosti za borbu protiv korupcije ako nisu jasno postavljeni ciljevi i svrha koju njima treba postići, čiju realizaciju nije moguće pratiti i koji su teško ili nikako ostvarivi.

4. VIZIJA

Korupcija je slojevit fenomen i za borbu protiv nje je nužno uključivanje što većeg broja društvenih aktera koji će, svako iz svog ugla, doprinijeti borbi protiv korupcije.

Programom se pod pojmom borba protiv korupcije podrazumijevaju mjere i preventivne aktivnosti na planu provedbe zakonskih i podzakonskih propisa, koordiniranje rada svih kantonalnih organa i institucija i širenje svijesti o potrebi i mehanizmima borbe protiv korupcije, kao i standardima i vrijednostima, kako u javnom i privatnom sektoru, tako i u cjelokupnom društvu.

Svi organi i institucije Kantona moraju biti odlučni da razvijaju i unaprjeđuju pravni okvir, jačaju kapacitete, saraduju sa organima i institucijama drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini te međunarodnim organizacijama, kao i da upotrijebe sve raspoložive kapacitete u borbi protiv korupcije.

Imajući u vidu navedeno, vizija je da se na isteku primjene Programa postigne sljedeći konačan rezultat:

Kanton je, kroz izgradnju i unaprjeđenje institucionalnog i normativnog okvira, aktivnostima na planu jačanja svijesti o štetnosti korupcije, smanjenju tolerancije prema koruptivnom ponašanju, prevenciji korupcije, njenom proaktivnom otkrivanju i neselektivnom i efikasnom procesuiranju, prepoznat po uvjerljivim naporima i višem stepenu vladavine prava te povećanom povjerenju građana u institucije vlasti. Na teritoriji Kantona je uspostavljen efikasan sistem i postignuti su prepoznatljivi rezultati u borbi protiv korupcije, sa težnjom eliminacije ove prijetnje u najvećoj mogućoj mjeri.

5. OSNOVNI CILJEVI PROGRAMA

Osnovni ciljevi Programa se mogu u najkraćem predstaviti kao stvaranje preduslova za sprječavanje i suzbijanje korupcije u svim oblastima iz nadležnosti Kantona, kroz dalje jačanje institucionalnog okvira, efikasniju prevenciju, te otkrivanje i sankcionisanje počinitelja koruptivnih djela, uz adekvatniju edukaciju i uspostavljanje sistema nadzora nad praćenjem provedbe aktivnosti koje se provode na tom planu. Istovremeno, usklađivanjem normativne regulative i koordinacijom sa nosiocima aktivnosti na realizaciji strateških dokumenata viših nivoa vlasti, koji u bitnoj mjeri predstavljaju strateški okvir i orijentir općeg zajedničkog nastupanja u borbi protiv korupcije, namjeravaju se stvoriti pretpostavke za odlučnu i sveobuhvatnu borbu protiv korupcije, što podrazumijeva utvrđivanje prioriternih oblasti za djelovanje, ali i određenih polaznih opredjeljenja i načina zajedničkog djelovanja.

U tom kontekstu, opći cilj Programa se određuje kao nastojanje da se u Kantonu definišu prioriteti na planu prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, uspostave principi i mehanizmi zajedničkog djelovanja svih institucija javne vlasti, kao i svih segmenata društva na tom polju, te da se stvore, odnosno unaprijede pretpostavke za smanjenje stvarnog i percipiranog nivoa korupcije i da se afirmišu pozitivne društvene vrijednosti poput integriteta, odgovornosti i transparentnosti.

Polazeći od specifičnosti organizacije Kantona i karakterističnih sektorskih područja iz nadležnosti tog nivoa vlasti, Program se praktično mora temeljiti i na sveobuhvatnoj participativnoj identifikaciji korupcijski rizičnih poslovnih procesa i uzroka nepravilnosti u postupanju svih učesnika u relevantnim organima javne vlasti Kantona.

Zato je Program usmjeren na promjenu stavova i ponašanja kantonalnih dužnosnika i javnih službenika, koji na bilo koji način odlučuju o ostvarivanju prava ili izvršavanju obaveza građana i pravnih subjekata. Takva metoda omogućuje pokretanje ciljanih antikorupcijskih intervencija prema određenim sektorskim ciljevima u prioritetnim područjima.

Dakle, važan cilj ovog Programa je spriječiti korupciju odnosno upravljati njezinim rizicima u kantonalnoj upravi, javnim institucijama i privrednim društvima u kojima Kanton ima vlasničke udjele, što se svakako treba pozitivno odraziti na privatni sektor, organizacije civilnog društva, kao i na same građane. Taj cilj se namjerava postići: povećanjem integriteta, odgovornosti i transparentnosti u organima kantonalne vlasti, jačanjem antikoruptivnih mehanizama, snažnijom saradnjom i jačanjem kapaciteta za provedbu aktivnosti usmjerenih na borbu protiv korupcije, efikasnijim otkrivanjem i suzbijanjem korupcije, dosljednom i adekvatnom primjenom važećih propisa i unaprjeđivanjem normativnog okvira u pogledu prevencije i suzbijanja korupcije, uspostavom procedura upravljanja korupcijskim rizicima u organima javne vlasti, jačanjem javne svijesti o uzrocima i posljedicama korupcije i ulozi svakog pojedinog građanina u prevenciji korupcije, jačanjem uloge i saradnje sa privatnim sektorom i civilnim društvom u području prevencije i suzbijanja korupcije, te jačanjem aktivne uloge medija u poticanju ličnog i profesionalnog integriteta.

6. NORMATIVNI, INSTITUCIONALNI I DRUŠTVENI OKVIRI ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE NA NIVOU KANTONA

Da bi borba protiv korupcije na nivou Kantona bila uspješnija i efikasnija potrebno je prije svega uspostaviti odgovarajući nivo kako horizontalne, tako i vertikalne saradnje i koordinacije između svih nadležnih organa, institucija i drugih subjekata, koji su obavezni da preduzimaju konkretne mjere i aktivnosti na tom planu, a njihova uloga u tom procesu je detaljnije obrađena u odgovarajućim strateškim ciljevima Programa.

6.1. NORMATIVNI OKVIR

Relevantan normativni okvir, kojim su definisana i regulisana pitanja u vezi sa korupcijom ili koja su od značaja za borbu protiv korupcije, mogu se svrstati po sljedećim oblastima:

- krivično - materijalne propise;
- krivično - procesne propise;
- javne nabavke;
- sukob interesa;
- finansiranje političkih stranaka;
- slobodan pristup informacijama;
- izborne procese.

6.2. INSTITUCIONALNI OKVIR

Institucionalni okvir Kantona obuhvata sljedeće institucije:

- Skupština Kantona;
- Vlada Kantona i organi uprave Kantona;
- Kantonalni sud u Tuzli;
- općinski sudovi na području Kantona;
- Kantonalno tužilaštvo u Tuzli;
- Javne ustanove i javna preduzeća Kantona.

6.3. DRUŠTVENI OKVIR

Uz navedene okvire, veoma bitnu ulogu u borbi protiv korupcije ima i društveni okvir koji bi trebao biti zainteresiran za eliminisanje svih pojava oblika i smanjenje štetnih posljedica korupcije. Društveni okvir u Kantonu čine:

- Političke stranke;
- Privatni sektor i drugi oblici njegovog udruživanja;
- Mediji;
- Obrazovne institucije;
- Udruženja i druge organizacije civilnog društva;
- Građani.

7. STRATEŠKI CILJEVI U BORBI PROTIV KORUPCIJE KANTONA KOJI PROIZILAZE IZ DRŽAVNIH STRATEŠKIH DOKUMENATA

Program sadrži sve strateške ciljeve u borbi protiv korupcije Kantona, koji proizilaze za taj nivo vlasti iz državnih strateških dokumenata za borbu protiv korupcije: Strategije i Akcionog plana za provedbu Strategije, čime se doprinosi dosljednoj implementaciji tih strateških dokumenata na kantonalnom nivou. Ti ciljevi se dalje operacionaliziraju u Akcionom planu za provedbu Programa borbe protiv korupcije Tuzlanskog kantona 2016. - 2019. (u daljem tekstu: Akcioni plan za provedbu Programa), u kome su definisani strateški programi i konkretne aktivnosti, određeni vremenski rokovi i organi odnosno institucije nadležne za provođenje pojedinih aktivnosti, sa pokazateljima učinkovitosti i potrebnim resursima.

7.1. USPOSTAVLJANJE I JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I UNAPRJEĐENJE NORMATIVNOG OKVIRA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

Imajući u vidu da Kanton, po svojim ustavnim i zakonskim nadležnostima, predstavlja značajan i neodvojiv dio dosta složene administrativno-političke organizacione strukture Bosne i Hercegovine, na ovom nivou vlasti također postoji više organa i institucija, koje imaju ili trebaju imati odlučujuću ulogu u borbi protiv korupcije.

To su, prije svega, Skupština Kantona sa Komisijom za borbu protiv korupcije, kao stalnim radnim tijelom tog zakonodavnog organa, Vlada Kantona, kantonalni organi uprave i pravosudni organi sa sjedištem na području Kantona, koji imaju obavezu da se u okviru svojih nadležnosti svim raspoloživom resursima angažuju u borbi protiv korupcije, bilo na planu unapređivanja normativnog okvira i preveniranju koruptivnog ponašanja ili na planu kontrole, nadzora, otkrivanja, dokazivanja i procesuiranja počinitelja takvih djela.

Pored postojećih institucionalnih kapaciteta na nivou Kantona, Programom je predviđeno uspostavljanje posebnog tijela Kantona za borbu protiv korupcije, koje će prvenstveno imati zadatak da uspostavi i unapređuje saradnju i koordinaciju sa APIK-om i drugim tijelima za sprečavanje korupcije, a zatim da prati realizaciju Akcionog plana i izvještava o statusu aktivnosti, te da ovisno o tome inicira revidiranje postojećih ili izradu novih kantonalnih protukoruptivnih strateških dokumenata.

Jačanjem institucionalnih kapaciteta i poštivanjem antikoruptionskih principa kao što su: transparentnost, odgovornost svakog pojedinog djelatnika, profesionalizam, nepristrasnost, objektivnost i etičnost, stvoriće se dodatni uvjeti i standardi koji pojavu koruptivnih ponašanja u javnom sektoru treba da svedu na minimum.

Pravila etike i integriteta u institucijama i javnoj upravi važna su sredstva za osiguranje odgovornosti i profesionalnog ponašanja državnih i javnih službenika i imenovanih dužnosnika. Ona posredno na taj način sprečavaju korupciju jer potiču službenike i dužnosnike da postupaju nepristrasno i jednako prema svim građanima te štite javni interes. Etički standardi i integritet javnih dužnosnika i državnih službenika su najbolja, najjednostavnija i, po pitanju upotrijebljenih resursa za njih, najmanje zahtjevna prepreka korupciji.

Međutim, ma kakve aktivnosti se provodile, ne može se sa sigurnošću računati na to da će se svi državni službenici u praksi uvijek ponašati etično, osobito u situacijama kada su koruptivna iskušenja velika, bilo zbog vrijednosti moguće nezakonite koristi, zbog odsustva kontrolnih mehanizama ili zbog navodno moralnog opravdanja takvih postupaka.

U pojedinim organima i institucijama Kantona postoje etički kodeksi, kao i programi obuka u vezi sa integritetom i etikom, ali postoji potreba da se oni uporede i da se harmoniziraju na osnovu najboljih postojećih iskustava. Poštivanju etičkih kodeksa se još uvijek ne daje primjeren značaj. Etički kodeksi ne koriste se dovoljno, u skladu sa radnopravnim propisima za ocjenu kvaliteta rada ili za pokretanje disciplinske odgovornosti, a preventivne provjere poštivanja kodeksa su rijedak izuzetak.

Shodno navedenom, prioritetno bi trebalo podići značaj koji ovi kodeksi imaju, promovirati ih u institucijama i u javnosti, te pozvati građane da na povjerljiv način ukažu na povrede ovih pravila od strane zaposlenika ili rukovodilaca javnih institucija. Pored toga, potrebno je obratiti posebnu pažnju na integritet onih službenika čija su radna mjesta posebno izložena riziku od korupcije i primijeniti mjere iz prethodno sačinjenih planova integriteta u vezi s tim.

Unaprjeđenje rada institucija koje obavljaju najvažnije zadatke u borbi protiv korupcije i zakonskih i podzakonskih propisa po kojima postupaju, podrazumijeva osiguravanje odgovarajućih kadrovskih kapaciteta, normiranje djelatnosti, unaprjeđenje znanja i vještina i odgovarajuće resurse.

Državnim strateškim dokumentima je predviđeno da će se ovaj strateški cilj ostvariti kroz 14 strateških programa, koji su u istom broju na odgovarajući način preuzeti i ugrađeni u Program i Akcioni plan za provedbu Programa:

- 1. Određivanje tijela za sprečavanje korupcije na nivou TK uz razvijanje međusobne saradnje i koordinacije sa APIK-om i drugim tijelima za suzbijanje korupcije*
- 2. Osiguravanje administrativnih, finansijskih i institucionalnih kapaciteta Tijela TK za sprječavanje korupcije*
- 3. Osiguravanje adekvatnih kapaciteta institucija sa antikorupcijskim nadležnostima*
- 4. Unaprjeđenje saradnje i koordinacije između institucija sa antikorupcijskim nadležnostima i tijela TK za sprečavanje korupcije*
- 5. Unaprjeđenje profesionalnosti javne uprave kroz uspostavljanje i primjenu transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi*
- 6. Harmoniziranje izrade planova i programa za obuku u svim javnim institucijama u TK iz oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije*
- 7. Osiguravanje stručnosti i profesionalnosti rukovodećih državnih službenika kroz dosljednu primjenu kriterija za izbor*
- 8. Smanjivanje mogućnosti političkog i drugih uticaja na rad zaposlenih u javnim institucijama*
- 9. Osiguravanje finansijskih sredstva za provođenje AP PBK TK*
- 10. Unaprjeđenje normativnog okvira u BiH za borbu protiv korupcije, s ciljem uspješnije saradnje i koordinacije između pravosudnih organa i organa za provođenje zakona*

11. *Omogućavanje APIK-u i tijelima za sprječavanje korupcije u BiH da daju mišljenja na predložene antikorupcijske zakone*
12. *Usklađivanje zakonodavnog okvira na nivou TK sa obavezama iz ratificiranih međunarodnih konvencija*
13. *Provođenje preporuka relevantnih međunarodnih institucija i organizacija za borbu protiv korupcije*
14. *Unaprjeđenje prevencije korupcije i borbe protiv korupcije kroz harmonizaciju antikorupcijskog zakonodavstva na svim nivoima u BiH*

7.2. RAZVIJANJE, PROMOVISANJE I PROVOĐENJE PREVENTIVNE ANTIKORUPCIJSKE AKTIVNOSTI U JAVNOM I PRIVATNOM SEKTORU

Uvijek postoji i može se samo povećavati zainteresovanost raznih subjekata za pristup informacijama u posjedu organa vlasti, a posebno od strane civilnog sektora i medija. Slobodan pristup informacijama je demokratsko pravo građana i važno sredstvo za osiguranje vladavine prava i dobrog upravljanja svih nivoa vlasti. Također je preventivni alat za borbu protiv korupcije, koji s jedne strane jača otvorenost rada, a s druge strane sužava prostor zloupotrebe institucija Kantona, poticajno djelujući na zakonitost i pravilnost u postupanju. Sloboda informisanja, odnosno transparentnost u radu državnih organa jedan je od nezamjenjivih uvjeta za uspjeh protukorupcijskih napora. Prema međunarodnim konvencijama, ona se, pored osiguravanja pristupa javnosti informacijama pod kontrolom javnih organa, ostvaruje i kroz uspostavu i promovisanje mehanizama za prijavljivanje koruptivnog ponašanja, otvaranje prostora za komentiranje rada javnih institucija, te naročito objavljivanjem osnovnih informacija o njihovom djelokrugu, načinu i rezultatima rada.

Izvjesta istraživanja provedena na planu slobode pristupa informacijama ocjenjuju da je primjena Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj: 28/00, 45/06, 102/09 i 62/11) na izrazito niskom nivou i da je samo manji broj institucija imenovao je službenika za informisanje i dostavio je vodič i indeks registar informacija koje su pod njihovom kontrolom, te je dostavio statističke izvještaje iz oblasti pristupa informacijama.

Moglo bi se reći da je u tom pogledu slična situacija i u Kantonu, gdje nisu u svim institucijama i organima dosljedno provedeni propisi iz oblasti slobode pristupa informacijama. Većina organa i institucija Kantona, putem internet stranice Vlade Kantona ili svoje internet stranice, objavljuje informacije i podatke koji mogu biti predmet interesovanja javnosti. Činjenica je ipak da se mogućnosti koje pružaju savremene informacione tehnologije ne koriste u dovoljnoj mjeri i na način koji bi smanjio troškove pristupa informacijama, opterećenost organa i eliminisao prostorne barijere.

Osim postupanja po važećim zakonskim propisima o slobodi pristupa informacijama, čiju bi primjenu svakako trebalo u potpunosti osigurati i u svim kantonalnim organima i institucijama, značajan iskorak u unapređenju transparentnosti i efikasnosti rada kantonalnih organa uprave je postignit uspostavljanjem i ažuriranjem Registra administrativnih postupaka koje vode organi uprave Kantona. Evidentno je da uspostavljanje i funkcionisanje tog registra u elektronskom obliku ima višestruke pozitivne efekte i u značajnoj mjeri pojednostavljuje procedure i skraćuje rokove za rješavanje upravnih stvari u postupku pred organima uprave Kantona.

Analogno tome, treba nastojati da se, mimo tog registra i zakonskih obaveza, pronađu dodatne mogućnosti za uspostavljanje proaktivnog odnosa između organa vlasti i korisnika njihovih usluga i da se javnosti učine dostupne raspoložive baze podataka, kad god je to moguće sa aspekta povjerljivosti podataka i informacija koje su u njima sadržane.

Stvaranje i održavanje povjerenja građana u savjesno i odgovorno vršenje poslova u javnim institucijama je od velike važnosti. Sukob interesa uvijek prethodi korupciji, ali ne mora nužno do nje dovesti, pa je zbog toga neophodno da postoje i da se primjenjuju jasna i sveobuhvatna pravila, koja će broj situacija u kojima uopće može doći do sukoba interesa svesti na razumni minimum. U tom smislu, potrebno je definisati nespojivost obavljanja pojedinih poslova, pravila o izuzeću iz daljeg odlučivanja u slučaju da se sukob interesa ipak pojavi, pravila o prijavljivanju imovine i poklona, provjeru i kažnjavanje kršenja tih pravila, kako među dužnosnicima, tako i među drugim službenicima koji su u prilici osigurati sebi ili drugom finansijsku i drugu korist, a u vezi sa odlukama koje donose.

Neraskidivost veze sukoba interesa s korupcijom upućuje na potrebu efikasnog sprječavanja sukoba interesa kao jednog od ključnih elemenata u procesu suzbijanja korupcije. Uprkos postignutim rezultatima, još uvijek postoji veliki prostor za normativno usavršavanje sistema upravljanja sukobom interesa.

Javne nabavke su jedno od ključnih područja u kojima javni i privatni sektor ulaze u finansijsku interakciju. Rezultati istraživanja projekata provedenih u Bosni i Hercegovini govore u prilog tome da ne postoji koordinirana politika za javne nabavke, ni okvirno definisani standardi i karakteristike roba i usluga koje se nabavljaju. Osim toga, istraživanja su pokazala i da je kadar koji provodi procedure brojno neadekvatan i nedovoljno osposobljen, te da ne postoje djelotvorni mehanizmi osiguranja njihovog integriteta. Na sličan način i Evropska komisija konstatuje probleme koji se tiču neusklađenosti zakonodavstva, mogućnost široke primjene pregovaračkih postupaka i nepostojanje sankcija za neobjavljivanje informacija o postupcima javne nabavke. Stoga je u području javne nabavke potrebno konstantno raditi na uvođenju i podizanju preventivnih politika i standarda u suzbijanju korupcije.

Dobra antikorupcijska politika se u javnim nabavkama može sprovesti ako otvoreni postupak postane dominantan, ako uvjeti i kriteriji budu formulisani nediskriminatorno, da budu provjerljivi i u potpunosti relevantni za predmet javne nabavke. Transparentnost u javnim nabavkama ne samo da omogućava bolju kontrolu javnosti, već i direktno doprinosi povećanju konkurencije i uštedama.

Veoma je bitno osigurati da u javnim nabavkama postupa stručno osoblje visokog integriteta. Javne nabavke, kao i drugi vidovi javnih rashoda, treba da budu podvrgnuti kontroli javnosti i nadležnih tijela u svim fazama.

U prevenciji korupcije u javnim nabavkama, osim javnih organa Kantona, važnu ulogu može imati i privatni sektor. Iako neka od preduzeća potiču korupciju u javnim nabavkama ili učestvuju u njoj neposredno ili posredno, najveći dio privatnog sektora nesumnjivo ima interes da korupcije u ovoj oblasti bude što manje.

Osnovne mogućnosti da privatni sektor utiče na popravljavanje stanja jesu organizirano djelovanje preko poslovnih udruženja, u cilju zaštite interesa svojih članova, ali i individualno djelovanje preduzeća čiji su interesi neposredno pogođeni, propisivanjem diskriminatornih uvjeta i kriterija, kršenjem pravila o javnosti podataka, procedure ocjene ponuda ili naknadnim izmjenama ugovora.

Zbog toga, sve nadležne institucije trebaju podsticati privredne subjekte da u žalbenom postupku štite svoja prava koja su prekršena nezakonitim javnim nabavkama. S druge strane, javne institucije treba da predoče privatnom sektoru i javnosti, koje su firme ispunile svoje ugovorne obaveze, a koje to nisu učinile.

Državnim strateškim dokumentima je predviđeno da se ovaj strateški cilj ostvari kroz 19 strateških programa, od kojih je u Program i Akcioni plan za provedbu Programa na odgovarajući način preuzeto i ugrađeno 17 strateških programa:

- 1. Smanjenje mogućnosti pojave korupcije kroz unaprjeđenje proaktivne transparentnosti institucija i poboljšanje primjene zakona o slobodi pristupa informacijama*
- 2. Unaprjeđenje prava na slobodan pristup informacijama kroz preciznije definiranje izuzetaka od općeg pravila iz zakona o slobodi pristupa informacijama*
- 3. Smanjenje mogućnosti za zloupotrebu diskrecionih ovlaštenja*
- 4. Razvijanje kulture integriteta i etičnosti u javnim institucijama u BiH*
- 5. Ujednačavanje metodologije za izradu i provođenje planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH i uspostavljanje zakonske obaveze za izradu planova integriteta u svim javnim institucijama u BiH*
- 6. Unaprjeđenje procedure utvrđivanja sukoba interesa kroz sistem prikupljanja i provjere podataka o imovinskom stanju, uz efikasno sankcioniranje za neistinite podatke u prijavama*
- 7. Kontinuirano usklađivanje zakonodavnog okvira u oblasti javnih nabavki sa međunarodnim obavezama i standardima*
- 8. Unaprjeđenje pravnog okvira za aktivnije učešće privatnog sektora u antikorupcijskim aktivnostima*
- 9. Jačanje nadzorne funkcije i odgovornosti za propuštanje nadzora u oblasti sukoba interesa, etike i integriteta, finansijskog poslovanja, poštivanja profesionalnih i drugih standarda*
- 10. Jačanje kadrovskih i drugih kapaciteta i pravnog okvira za unaprjeđenje rada revizorskih službi i inspeksijskih organa*
- 11. Uspostavljanje efikasnijih kanala komunikacije revizorskih službi i inspeksijskih organa sa institucijama za provođenje zakona u vezi nalaza koji upućuju na moguće koruptivno ponašanje*
- 12. Edukacija predstavnika zakonodavnih tijela u BiH sa ciljem donošenja efikasnih propisa i politika za borbu protiv korupcije*
- 13. Jačanje uloge nadzornih komisija zakonodavnih tijela s ciljem efikasnijeg praćenja rada institucija i sprečavanja korupcije*
- 14. Uvođenje obaveze vođenja javnih rasprava o zakonima sa antikorupcijskim odredbama*
- 15. Unaprjeđenje odgovornosti i racionalnosti u planiranju, prikupljanju i trošenju javnih sredstava, kroz unaprjeđenje transparentnosti tog procesa*
- 16. Osiguravanje jednakog tretmana građana i privrednih subjekata u pogledu prikupljanja javnih prihoda iz nadležnosti F BiH i TK*
- 17. Povećanje nadzora nad planiranjem i izvršenjem budžeta i odgovornosti za nepoštivanje pravila koji reguliraju te procese*

7.3. UNAPRJEĐENJE DJELOTVORNOSTI I EFIKASNOSTI PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA I ORGANA ZA PROVOĐENJE ZAKONA U OBLASTI BORBE PROTIV KORUPCIJE

Pored preventivnog djelovanja, neminovno je preduzimati i represivne mjere prema počiniocima koruptivnih djela da bi se postigla zaštitna i socijano-etička dimenzija borbe protiv korupcije.

Da bi mjere represije uopće mogle biti primijenjene, organi za provođenje zakona moraju doći do saznanja o djelu i počiniocu, kao i do validnih dokaza pri čemu se u praksi često pouzdaju u podatke dobijene od građana, privrednih subjekata, organizacija ili u informacije koje su već objavljene u medijima ili izvještajima drugih organa.

Zato je važno da sve kantonalne institucije i organi za provođenje zakona u oblasti borbe protiv korupcije razrade i uspostave efikasan sistem za primanje prijave, uz odgovarajuće informisanje šire javnosti na koji način pojedinim organima mogu biti prijavljena lica za koja se posumnja da su učinila bilo kakvu radnju koja upućuje na koruptivno ponašanje. Pri tome je veoma bitno uspostaviti mjere za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju, što bi bilo najbolje da se reguliše federalnim zakonom za sve državne organe i javne institucije u Federaciji BiH, kao što je to učinjeno Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, koji je donesen krajem 2013. godine.

Obzirom da su koruptivna krivična djela dosta teška za otkrivanje i dokazivanje, jer se najčešće izvršavaju u tajnosti, tako da rijetko ima svjedoka, te sasvim izostaju ili su neznatne spoljašnje manifestacija djela, prijavljivanje korupcije omogućava najširi front djelovanja u suzbijanju korupcije.

Osim prijavljivanja korupcije kao krivičnog djela, potrebno je izgraditi jednako snažne mehanizme za otkrivanje, gonjenje i zaštitu prijavitelja kada se prijavljuju neki drugi vidovi kršenja propisa, onih koji služe prevenciji korupcije i čije kršenje može da dovede do korupcije. To posebno važi za prijavljivanje kršenja pravila o sukobu interesa, finansiranju političkih stranaka, javnih nabavki i drugih vidova raspolaganja budžetom, kao i pristupa informacijama. Dakle, pored postupanja po zaprimljenim prijavama, svi organi za provođenje zakona, prvenstveno policija i tužilaštvo, ali i inspeksijske i revizorske službe, moraju usmjeriti svoje djelovanje na otkrivanje korupcije kako prilikom obavljanja svojih redovnih poslova tako i ciljanim posebno osmišljenim zajedničkim aktivnostima. Postupanje policije i tužilaštva mora da bude u velikoj mjeri zasnovano i na proaktivnosti.

Takođe, realizacija pojedinih mjera zacrtanih državnim strateškim dokumentima za borbu protiv korupcije podrazumijeva pojačanu saradnju između poreske uprave, policije, tužilaštva, revizije, institucija za sprečavanje pranja novca, te APIK-a i tijela za suprotstavljanje korupciji na svim nivoima u BiH. U tom kontekstu posmatrano, veoma je važno uspostaviti odgovarajuće mehanizme saradnja između institucija koje se neposredno bave otkrivanjem i dokazivanjem korupcije, kako na kantonalnom nivou tako i po vertikalnim linijama povezanosti, što je pretpostavka uspješne razmjene informacija i blagovremenog dostavljanja podataka policiji i tužilaštvu odnosno omogućavanja uvida u baze podataka, ali i pomoći u njihovom tumačenju.

Pored toga, u cilju stvaranja što bolje osnove za procesuiranje počinitelja koruptivnih djela, treba stalno usavršavati mjere za otkrivanje korupcije, prikupljanje dokaza i ujednačavanje postupaka u ovim slučajevima na svim nivoima u BiH, uz posebno preispitivanje razloga za odbacivanje optužnica kako bi se ubuduće izbjegli eventualni propusti i greške u postupanju nadležnih organa odnosno ovlaštenih lica.

Kompleksnost korupcije i drugi pomenuti problemi mogu se javiti i u vezi sa postupanjem sudova koji imaju ulogu da utvrde da li je optužnica potkrijepljena valjanim dokazima, da li su optuženi krivi i kakvu kaznu im treba izreći. Krivični postupci za korupciju pred sudom nose i specifične probleme tako da se može doći do dugotrajnog postupka ako je mnogo optuženih ili svjedoka, kada su povezana krivična djela vršena u dužem periodu i kada osim neposrednih učesnika u koruptivnim radnjama postoje i organizatori čija se uloga teže dokazuje, ili kada su optužnice zasnovane na korištenju posebnih istražnih tehnika, odnosno osporavanje zakonitosti pribavljenih dokaza.

Poseban problem je utvrđivanje činjenica, za što je nerijetko potrebno znanje o finansijskim transakcijama, dobro poznavanje specifičnih pravnih postupaka kao što su javne nabavke, poznavanje pravila o rješavanju sukoba interesa kod javnih funkcionera i državnih službenika, kako bi sud mogao da dođe do valjanih zaključaka o krivičnom djelu i odgovornosti počinitelaca. Zbog toga je potrebno kontinuirano raditi na usavršavanju sudija i time smanjiti mogući negativni koruptivni utjecaj na sudske postupke izradom programa za obuku koji trebaju biti usklađeni sa međunarodnim standardima i najboljim svjetskim praksama, harmonizirani za sudove na svim nivoima vlasti u BiH, u mjeri u kojoj je to opravdano, s obzirom na njihove zakonske nadležnosti.

Posebnu pažnju treba usmjeriti na otklanjanje glavnog motiva za korupciju, ostvarivanje materijalne koristi, što se može učiniti izmjenama prakse i zakonskih propisa tako da bude obavezno privremeno i trajno oduzimanje, i to ne samo imovinske koristi stečene korupcijom i povezanih prihoda, već i druge imovine osuđenog lica i sa njim povezanim osobama, u čije je vlasništvo ona prenesena. Kako bi aktivnosti na trajnom oduzimanju imovinske koristi bile uspješne, potrebno je preduzimati djelotvorne aktivnosti na pronalasku i privremenom oduzimanju takve koristi, u kom cilju je potrebno osigurati međusobnu saradnju svih organa sudske vlasti u BiH, ali i njihovu saradnju sa APIK-om, koji treba nastojati da pronade i ponudi primjere dobrih rješenja na ovom polju iz drugih zemalja i da u tom smislu da odgovarajuće prijedloge za antikorupcijske reformske mjere.

Kao i ostali organi za provođenje zakona, svi zaposlenici sudova, a posebno nosioci sudske funkcije, mogu biti izloženi korupciji. Tome pogoduje čitav niz faktora, posebno kada se ima u vidu da su odluke suda rezultat prikupljenih dokaza, sudijskog uvjerenja, odnosno, značaja koji je dat određenim dokazima, stepenu odgovornosti počinitelaca i procjeni vrijednosti drugih faktora koji utiču na odmjeravanje kazne. Za smanjenje navedenih rizika postoje razni mehanizmi kao što je mogućnost preispitivanja sudskih odluka pred višom sudskom instancom, javno vođenje postupaka i čitanje odluke, obaveza da se odluka obrazloži. Drugi mehanizmi imaju za cilj da pruže garanciju u pogledu integriteta i profesionalizma samih nosilaca sudskih funkcija, kao što su zakonske norme o izuzeću u slučaju povezanosti sa okrivljenima i braniocima, prijavljivanje i kontrola imovine i poklona, kao i dužnost da se sudijama pruži zaštita u slučaju da su izloženi nekom pritisku. Sve navedene mehanizme, kao i druge koji ovdje nisu pomenuti, treba jačati, čemu u značajnoj mjeri može doprinijeti redovno sagladavanje rizičnih područja rada u sudovima i preduzimanje odgovarajućih mjera na otklanjanju uočenih slabosti.

Državnim strateškim dokumentima je predviđeno da će se ovaj strateški cilj ostvariti kroz 14 strateških programa, koji su u istom broju na odgovarajući način preuzeti i ugrađeni u Program i Akcioni plan za provedbu Programa:

- 1. Osiguravanje odgovarajućih mehanizama za prijavu korupcije zaposlenih u javnim institucijama, kao i praćenje postupanja po prijavama*
- 2. Promoviranje prijavljivanja i podsticanja aktivnog učešća građana u borbi protiv korupcije*
- 3. Jačanje integriteta organa za provođenja zakona*
- 4. Unaprjeđenje otkrivanja korupcije kroz stvaranje, jačanje i primjenu efikasnih mehanizama i tehnika za proaktivan pristup tom procesu*
- 5. Uspostavljanje efikasne saradnje i koordinacije između institucija u BiH u otkrivanju, dokazivanju i procesuiranju korupcije*
- 6. Harmoniziranje programa za obuku iz oblasti prevencije i koordinacije borbe protiv korupcije u institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima*

7. *Specijalizacija i dodatna edukacija pravosudnih i organa za provođenje zakona u BiH, posebno za primjenu naprednijih mjera za procesuiranje počinitelaca koruptivnih krivičnih djela*
8. *Dosljednije provođenje proširenih finansijskih istraga u predmetima sa obilježjima korupcije*
9. *Unaprjeđenje efikasnosti rada sudova na predmetima iz oblasti korupcije uz uspostavljanje objektivnih normativa za rad, uvažavajući složenost predmeta*
10. *Unaprjeđenje efikasnosti postupanja sudova po predmetima sa obilježjem korupcije kroz uspostavljanje i korištenje jedinstvenog sistema za statističku obradu i izvještavanje*
11. *Unaprjeđenje kaznene politike za korupcijska krivična djela s ciljem proaktivnog odvracanja od koruptivnih aktivnosti*
12. *Razvijanje efikasnog sistema utvrđivanja, zamrzavanja i oduzimanja imovinske i svake druge koristi, koju su izvršioci i sa njima povezana lica stekli koruptivnim djelovanjem*
13. *Stvaranje uslova za nadzor nad radom pravosudnih organa i institucija putem javno dostupnih statističkih podataka o postupanju po koruptivnim krivičnim djelima*
14. *Jačanje mehanizama disciplinske i drugih vidova odgovornosti tužilaca i sudija za nepravilno postupanje u predmetima sa obilježjima korupcije*

7.4. PODIZANJE JAVNE SVIJESTI I PROMOVIRANJE POTREBE ZA UČESTVOVANJEM CJELOKUPNOG DRUŠTVA U BORBI PROTIV KORUPCIJE

Polazeći od toga da je u suzbijanju korupcije, pored javnog, neizostavna i veoma značajna uloga privatnog sektora, a posebno civilnog društva, ovaj strateški cilj je usmjeren na povezivanje i sinergijsko djelovanje oba sektora jer je samo na taj način moguće sinhronizovano djelovati u cilju postizanja najboljih efekata ekao i saradnju između javnih organa i organizacija civilnog društva. Do sada ostvarena saradnja je imala ograničen efekt i postoji potreba za unapređenjem saradnje i intenziviranjem dijaloga javnih organa i nevladinog sektora, posebno na planu borbe protiv korupcije. Civilno društvo, pod kojim se podrazumijevaju sve organizacije i pojedinci koji djeluju izvan državnog aparata, ima značajnu ulogu u suprotstavljanju korupciji. Podsticanje građana, medija i civilnog društva da se uključe u detekciju i praćenje koruptivnih rizika javnih politika, pomaže organima javne vlasti da rade odgovornije, transparentnije te na odgovarajući način utiče na smanjenje mogućnosti korupcije. Aktivno i snažno civilno društvo osigurava veću odgovornost u provedbi mjera prevencije i suzbijanja korupcije.

Uopšteno posmatrano, građani su svjesni opasnosti od korupcije i tretiraju je kao štetnu pojavu, ali još uvijek nisu dovoljno upoznati sa svim njenim pojavnim oblicima, uzrocima, posljedicama, aktivnostima koje organi vlasti provode u borbi protiv korupcije, efektima tih aktivnosti na poboljšanje situacije, kao ni sa mogućnostima i načinima da se i sami aktivnije uključe u borbu protiv korupcije. Usljed toga, pojedini oblici korupcije su i dalje djelimično prihvaćeni od strane velikog broja ljudi kao normalna stvar ili kao nepromjenljivi dio stvarnosti. U tom smislu, predviđeno je niz programa, koji se odnose na podizanje svijesti kod građana i drugih aktera društva o korupciji, njenim modalitetima, uzrocima, posljedicama i načinu suprotstavljanja i jačanju povjerenja između javnih institucija i drugih aktera društva.

Također, organiziranje javnih kampanja jedno je od najdjelotvornijih sredstava za mobiliziranje javne podrške protukorupcijskim naporima. Međutim, treba voditi računa o tome da ova aktivnost može biti uspješna jedino ako kampanje imaju jasno i dobro

identificirane ciljeve i predlažu učinkovite mjere na planu prevencije i suzbijanja činjenja koruptivnih radnji.

Bitan preduvjet da se građani i razni oblici organizovanja civilnog društva uključe u borbu protiv korupcije je da budu uvjereni da će institucije, zaista, nešto učiniti protiv korupcije ako je neko prijavi, kao i da neće trpiti posljedice zbog prijavljivanja korupcije ili uključivanja u borbu protiv korupcije. U vezi toga, građanima treba omogućiti sigurne kanale komunikacije sa institucijama, kroz koje mogu, bez straha od posljedica ukazati na koruptivne radnje i druge nezakonite i štetne pojave.

Udruženja, koja djeluju na području Kantona i šire, mogu imati veoma značajnu ulogu u prevenciji i borbi protiv korupcije. Međutim, sudeći prema podacima iz Registra udruženja i Zbirke isprava koja se vodi uz taj Registar kod nadležnog kantonalnog ministarstva, relativno mali broj udruženja je opredijeljen da se prioritarno bavi prevencijom korupcije i borbom protiv korupcije, zbog čega je i izostao veći efekat njihovog djelovanja. Zbog toga treba unaprijediti saradnju kantonalnih organa i institucija sa udruženjima, posebno kada se radi o istraživanjima i analiziranju korupcije u svim oblastima iz nadležnosti Kantona ili provođenju raznih kampanja koje imaju za cilj podizanje svijesti građana o koruptivnom ponašanju i mogućnosti prijavljivanja takvih počinitelja pojedinim organima i institucijama. Interes za veći angažman udruženja na ovom planu prvenstveno bi trebao biti iskazan kroz njihove programe, ali bi se pri tome trebalo voditi računa da ne bude nepotrebnog preklapanja ili dupliranja programskih aktivnosti, kako bi se uložnim sredstvima postigao najbolji efekat. Transparentnost rada i finansijskog poslovanja udruženja također treba unaprijediti. U tom smislu, treba uspostaviti modele saradnje sa donatorima, posebno prilikom definisanja prioriteta i planiranja podrške.

Mediji imaju naglašenu ulogu u borbi protiv korupcije, te je potrebno i dalje razvijati i unaprjeđivati partnerski odnos između institucija i medija, osobito u smislu prenošenja protukorupcijskih poruka i provedbe određenih kampanja. Svojom djelatnošću mediji ograničavaju zloupotrebu moći otkrivanjem sumnjivih poslova u javnim djelatnostima, a izuzetno su značajni i u otkrivanju mogućih korupcijskih afera. Da bi mediji mogli da ispune ovu svoju ulogu, potrebno je osigurati potpunu primjenu zakonskih propisa o slobodnom pristupu informacijama, ali i objavljivanje većeg broja informacija. Također, kako bi mediji dali doprinos u borbi protiv korupcije, potrebno je podizanje nivoa poznavanja problematike korupcije i njenih mehanizama, te tehnika njenog otkrivanja, zbog čega je potrebno stručno usavršavanje novinara. Sa druge strane, organi vlasti treba da imaju aktivan odnos prema onome što mediji objavljuju, i to tako što će pravovremeno reagovati u svim slučajevima kada medijske informacije koje se odnose na korupciju nisu tačne ili potpune, objavljivanjem ispravke i drugih podataka koji prikazuju potpunu sliku problema o kojem je riječ. Kada, pak, mediji ukažu na kršenje zakona i moguću korupciju, organi vlasti trebaju reagovati već na osnovu samih natpisa, a ne da očekuju da mediji podnesu krivičnu prijavu ili inicijativu za pokretanje nekog drugog postupka.

Državnim strateškim dokumentima je predviđeno da će se ovaj strateški cilj ostvariti kroz 15 strateških programa, od kojih je u Program i Akcioni plan za provedbu Programa na odgovarajući način preuzeto i ugrađeno 14 strateških programa:

1. *Provođenje kontinuirane i sistematske javne kampanje o uzrocima, pojavnim oblicima i posljedicama korupcije, uz promoviranje mehanizama djelovanja protiv korupcije*
2. *Omogućavanje učešća organizacijama civilnog društva u aktivnostima javnih institucija u oblasti borbe protiv korupcije*

3. *Razvijanje, primjenjivanje i promoviranje dostupnih mehanizama prijavljivanja korupcije uz osiguravanje povjerljivosti postupanja po prijavama građana*
4. *Unaprjeđenje sistema objektivnog informiranja javnosti o radu institucija uz promoviranje pozitivnih primjera postupanja za slučajeve korupcije*
5. *Uključivanje akademske zajednice i udruženja intelektualaca u osmišljavanje i provođenje antikorupcijskih politika i mehanizama*
6. *Unaprjeđenje nepristrasnosti i objektivnosti izvještavanja medija u vezi sa problematikom korupcije*
7. *Uključivanje udruženja privrednog sektora u izradu novih zakonskih rješenja i politika borbe protiv korupcije*
8. *Promoviranje usvajanja i primjene kodeksa poslovne etike u poslovanju s ciljem sprečavanja pojave korupcije u odnosima između privrede i institucija*
9. *Kontinuirano provođenje obuke privrednih komora i drugih privrednih udruženja iz oblasti borbe protiv korupcije*
10. *Jačanje uloge civilnog društva u borbi protiv korupcije kroz učešće u zajedničkim projektima sa javnim institucijama*
11. *Podrška aktivnostima civilnog društva u praćenju i istraživanju mogućnosti korupcije i davanju preporuka za njeno sprečavanje*
12. *Osiguravanje transparentnosti finansiranja nevladinog sektora, posebno iz budžetskih sredstava*
13. *Izrađivanje, uvođenje i harmoniziranje programa etike i integriteta u obrazovnom procesu i u tematskim programima javnih emitera u BiH*
14. *Podsticanje etičkog ponašanja kod djece i mladih ljudi kroz podršku vanškolskih projekata civilnog sektora*

7.5. USPOSTAVLJANJE EFIKASNIH MEHANIZAMA ZA KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE, PRAĆENJE I EVALUACIJA PROVOĐENJA STRATEŠKIH DOKUMENATA

Efikasnost i uspješnost antikoruptivnog djelovanja brojnih organa i institucija, na jednom ili više nivoa vlasti, u direktnoj je ovisnosti od uspostavljanja efikasne koordinacije, praćenja i evaluacije provođenja strateških dokumenata.

Zbog toga, u cilju izbjegavanja nepovezanog djelovanja, potrebno je da u svim organima i institucijama postoje kontakt tačke za provedbu antikorupcijskih politika i aktivnosti sa jasno definisanim ovlaštenjima i odgovornostima, načinima ostvarivanja komunikacije i saradnje, te koordinacijom između svih aktera na planu borbe protiv korupcije.

Centralna i koordinirajuća uloga u borbi protiv korupcije u BiH ima APIK, koji vodi računa o dosljednoj primjeni državnih strateških dokumenata i odredaba Zakona o Agenciji, kroz donošenje antikoruptivnih mjera, preporuka i uputstava, davanje mišljenja u vezi sa planiranim i provedenim antikorupcijskim mjerama i propisima, pokretanje inicijativa za unaprjeđenje i ujednačavanje zakonskih propisa i prakse.

Prema tome, saradnja i koordinacija između APIK-a i ostalih relevantnih tijela i institucija na svim nivoima vlasti, pa i na nivou Kantona, treba da bude dvosmjerna i otvorena za sve prijedloge i inicijative kojima se nastoji unaprijediti i poboljšati borba protiv korupcije.

Tijelo za sprječavanje korupcije na nivou Kantona će biti obavezno provoditi mjere, preporuke i instrukcije APIK-a, te saradivati na realizaciji inicijativa, ali i predlagati mjere na osnovu iskustava iz prakse.

U procesu provođenja državih strateških dokumenata mogu se razlikovati tri grupe organa i institucija, prva u koju spadaju inicijatori i koordinatori aktivnosti, druga, institucije koje će neposredno implementirati planirane aktivnosti pratećeg Akcionog plana i treća grupa u koju spadaju organi koji će nadgledati proces provođenja aktivnosti.

Da bi APIK mogao ispuniti svoju centralnu ulogu u implementaciji strateških dokumenata, potrebno je da dobije sve potrebne i relevantne informacije o provođenju Strategije i Akcionog plana. U tom cilju APIK treba da razradi metodologiju prikupljanja i obrade podataka za utvrđivanje stepena ispunjenosti mjera, radi pravilnog izvođenja kako kvantitativnih, tako i kvalitativnih pokazatelja. Zbog toga su praćenje i evaluacija državnih strateških dokumenata sastavni dijelovi i ovog Programa.

Prema državnim strateškim dokumentima, koji su na odgovarajući način preuzeti i ugrađeni u Program i Akcioni plan za provedbu Programa, ovaj strateški cilj će biti ostvaren kroz 6 strateških programa:

- 1. Usvajanje i razvijanje strateških dokumenata za borbu protiv korupcije u BiH u skladu sa općim principima utvrđenim Strategijom*
- 2. Razvijanje, organiziranje i provođenje harmoniziranih programa obuke za borbu protiv korupcije predstavnika institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH*
- 3. Razvijanje standardiziranih smjernica za prikupljanje i obradu podataka u vezi sa provođenjem strateških antikorupcijskih programa*
- 4. Prikupljanje i analiza podataka o preduzetim aktivnostima u TK na planu realizacije strateških antikorupcijskih programa, evaluacija postignutog, te periodično izvještavanje nadležnih organa i javnosti o rezultatima tih analiza i evaluacija*
- 5. Redovno praćenje provođenja aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje Strategije i osiguravanja kontinuiranog funkcioniranja sistema za izvještavanje o provođenju aktivnosti iz Akcionog plana*
- 6. Procjena potreba za revidiranje Programa i AP PBK TK u skladu sa rezultatima dobivenim nakon evaluacije provođenja ovih dokumenata*

8. PODRUČJA OD POSEBNOG ZNAČAJA U BORBI PROTIV KORUPCIJE U RESORIMA IZ NADLEŽNOSTI KANTONA

Iako su u ovom dijelu Programa odvojeni strateški ciljevi od prethodnih koji su razmatrani, oni se trebaju posmatrati ipak kao jedna cjelina i prožimaju se u konačnici kroz operacionalizaciju njihovih aktivnosti u Akcionom planu. Njihova odvojenost u Programu je uslovljena činjenicom konkretne organizacije Kantona, te shodno tome sektorskog pristupa izradi Strategije.

8.1. JAVNE FINANSIJE – PRIKUPLJANJE I RASPOLAGANJE JAVNIM SREDSTVIMA

Javne finansije predstavljaju aktivnosti TK u vezi sa pribavljanjem javnih prihoda i izvršavanje javnih rashoda, odnosno finansiranja ustavnih nadležnosti TK. Do korupcije može doći kako kod prikupljanja javnih prihoda, tako i u postupku odobravanja rashoda i izdataka. U tom smislu, ključna pretpostavka borbe protiv korupcije je da se osigura da ne bude povlaštenih privrednih subjekata ili građana kod prikupljanja javnih prihoda, kod davanja državnih koncesija, kod naplate dažbina, kod davanja subvencija i drugih vidova državne pomoći i u postupcima javnih nabavki.

Da bi se ovi problemi riješili, ključne mjere su one koje će osigurati transparentnost svih podataka o planiranju i ostvarivanju javnih prihoda i javnih rashoda kao i bilo kojeg drugog angažmana koji stvara obaveze za javni sektor ili javnu imovinu. Transparentnost posebno podrazumijeva dostupnost podataka u vezi prikupljanja i trošenja javnih sredstava, te uključuje i organiziranje javnih rasprava u postupku donošenja budžeta..

Kako bi se postigla privredna stabilnost, potrebno je osigurati djelotvorno upravljanje javnim finansijama, pravedno i djelotvorno prikupljanje poreznih i neporeznih prihoda, te vlastitih prihoda. U ostvarivanju tih ciljeva treba promicati pozitivno ozračje otporno na korupciju i podizati svijest o nužnosti sprječavanja korupcije. Osim toga, neophodno je poduzimanje mjera kojima će se osigurati djelotvorno upravljanje javnim finansijama, potpuna i djelotvorna naplata prihoda iz nadležnosti budžetskih korisnika i tijela jedinica lokalne samouprave te nadzor zakonitosti korištenja budžetskih sredstava.

Uspješno upravljanje javnim finansijama povećava transparentnost i odgovornost. Prilikom upravljanja javnim sredstvima uvijek je potrebno krenuti od izrade transparentnog budžeta i procjene troškova, kao i od analize pravnih praznina za realizaciju nabavki. Cilj je obezbediti informacije o finansijskom stanju, mogućnostima i stvarnim kapacitetima prilagođavanja okruženju u kome uvijek postoje dokazi o manjku sredstava. Pored toga, cilj je i izgradnja unutrašnjih i spoljašnjih načina kontrole trošenja raspoloživih sredstava. Transparentnim i odgovornim upravljanjem javnim finansijama smanjuju se rizici od pojave korupcije kod svih budžetskih korisnika.

Ciljevi:

1. Osiguranje adekvatnih administrativnih, finansijskih i institucionalnih kapaciteta;
2. Osigurati sredstva potrebna za provođenje obaveza iz AP PBK TK;
3. Izraditi vodič i indeks registra informacija i odrediti službenika za informiranje;
4. Redovno provođenje obuka u vezi sa pitanjem sprečavanja korupcije u javnim nabavkama;
5. Adekvatno popuniti kapacitete interne revizije i budžetske inspekcije;
6. Učešćem u predlaganju izmjena i dopuna zakona o reviziji institucija u BiH kojim se obavezuju revizorski organi za proaktivno dostavljanje dokaza i informacija nadležnim tužilaštvima o indicijama počinjenja postići da se ti zakoni donesu;
7. Redovno provođenje obuka i edukacija internih revizora i sačinjavanje izvještaja sa tih obuka;
8. Razviti i poslati Vladi TK na usvajanje precizne i obavezujuće procedure za razmjenu informacija između revizorskih službi i inspeksijskih organa sa institucijama za provođenje zakona za indicije koje upućuju na korupciju;
9. Podatke o obavljenim internim revizijama i inspeksijskim kontrolama omogućiti dostupnim javnosti preko web stranica i medija;
10. Osigurati transparentnost planiranja i izvršavanja godišnjih budžeta kroz javno objavljivanje na web stranicama;
11. U saradnji sa OCD-om razviti metodologiju i redovno praćenje realizacije trošenja sredstava međunarodnih institucija/organizacija radi sprečavanja nenamjenskog trošenja sredstava;
12. Vršiti analizu u saradnji sa OCD-om u pogledu transparentnosti organizacija civilnog sektora u pogledu objavljivanja njihovih finansijskih izvještaja, izvora i iznosa dobivenih grantova i provedenih projekata i dobiveni rezultate omogućiti dostupnim javnosti.

8.2. UNUTRAŠNJI POSLOVI

Policija, koja ima veoma značajnu i specifičnu ulogu i ovlaštenja u provođenju zakona, ima i poseban zadatak u suzbijanju korupcije, te treba posvetiti i posebnu pažnju prevenciji korupcije. Od efikasnosti rada policije u velikoj mjesri ovisi povjerenje javnosti u funkcionisanje svih institucija Kantona u borbi protiv korupcije. Represija ne može zamijeniti ostale oblike i instrumente društvene kontrole, ali kada prevencija nedostaje ili ne daje dovoljne rezultate, represija je nezamjenjiv segment ukupnih protukorupcijskih napora.

Primjena profesionalnih standarda, efikasnost, integritet i odgovornost rada u policiji su jedan od uslova funkcionisanja sistema. Postojeća zakonska rešenja su usmjerena na prevenciju i sankcionisanje koruptivnih ponašanja u policiji. Za ostvarivanje prevencije i suzbijanja korupcije u policiji, od velike je važnosti jačanje uloge raspoloživih kontrolnih i nadzornih mehanizama, odnosno unutrašnje kontrole.

Da bi mjere represije mogle da budu primijenjene, nužno je da policija dođe do saznanja o djelu i počiniocu, kao i do validnih dokaza pri čemu se u praksi često pouzdaju u podatke dobijene od građana, privrednih subjekata, organizacija ili u informacije koje su već objavljene u medijima ili izvještajima drugih organa. Broj tako prijavljenih slučajeva korupcije direktno zavisi od uvjerenosti prijavitelja da će institucije postupiti po prijavi. Zbog toga je prioritetno da institucije razrade i uspostave efikasan sistem za primanje prijava te nepristrasno postupanje po njima.

Kada prikupljanje dokaza nije obavljeno dovoljno kvalitetno u prethodnom postupku to može rezultirati odbacivanjem prijava ili blažim kaznama, koje ne postižu dovoljne efekte u odvratanju od korupcije. Zbog toga je neophodno da se podigne nivo stručnosti osoba koji rade na otkrivanju i obradi slučajeva korupcije, što se posebno odnosi na primjenu savremenih posebnih istražnih radnji, te na praćenje kretanja novca preko bankarskih i drugih transakcija.

Postoji potreba za jačanjem administrativnih, tehničkih, materijalnih i drugih kapaciteta Sektora kriminalističke policije, a posebno odjela koji se bavi suzbijanjem korupcije. Istovremeno je potrebna stalna specijalizacija kadrova zaduženih za borbu protiv korupcije, kao i jačanje povjerenja javnosti u rad policije.

Ciljevi:

1. Osiguranje odgovarajućih mehanizama za prijavu korupcije;
2. Edukacija i koordinacija u borbi protiv korupcije;
3. Jačanje integriteta tijela za provedbu zakona;
4. Provedba zakona iz oblasti borbe protiv korupcije.

8.3. PRAVOSUDE

Efikasnost i odgovornost nosioca pravosudne funkcije su jedan od uvjeta nesmetanog funkcionisanja Kantona. Transparentan, nezavisan i nepristrasan pravosudni sistem od ključne je važnosti za stabilno funkcionisanje društva i preduvjet za učinkovito protukorupcijsko djelovanje. Otvorenost pravosudnog sistema omogućava dobivanje ažurne, jasne i pouzdane informacije od javnog interesa, a nezavisno i nepristrasno djelovanje pravosudnih institucija na području Kantona je jedna od pretpostavki kvalitetnog funkcionisanja pravosudnog sistema.

Krivično gonjenje počinitelja korupcije i nadzor nad provedbom ovih radnji također je dio uspješnog protukorupcijskog sistema. Svi akteri ovih procesa moraju postupati profesionalno i nezavisno od bilo kakvih uticaja. Borba protiv korupcije zahtijeva specifična znanja i vještine, koje se moraju stalno razvijati i usavršavati. S obzirom na ovakvu istaknutu društvenu ulogu, organi za provedbu zakona i pravosudni organi i institucije treba da pokažu još veće standarde integriteta nego druge javne institucije.

Kada prikupljanje dokaza nije obavljeno dovoljno kvalitetno u prethodnom postupku to može rezultirati odbacivanjem prijave ili blažim kaznama, koje ne postižu dovoljne efekte u odvratanju od korupcije. Zbog toga je neophodno da se podigne nivo stručnosti lica koja rade na otkrivanju i obradi slučajeva korupcije. Mjere za otkrivanje korupcije i prikupljanje dokaza treba stalno usavršavati, u skladu sa najboljim svjetskim praksama.

Kompleksnost korupcije može se javiti i u vezi sa postupanjem sudova koji imaju ulogu da utvrde da li je optužnica potkrijepljena valjanim dokazima, da li su optuženi krivi i kakvu kaznu im treba izreći. Krivični postupci za korupciju pred sudom nose i probleme koji su posebni za tu fazu procesa. Tako se kao problem može javiti sporost u vođenju krivičnog postupka kod kojeg je mnogo optuženih ili svjedoka, kada su povezana krivična djela vršena u dužem periodu i kada osim neposrednih sudionika u koruptivnim radnjama postoje i organizatori čija se uloga teže dokazuje, ili kada su optužnice zasnovane na korištenju posebnih istražnih tehnika, odnosno osporavanje zakonitosti pribavljenih dokaza. Kako bi se ti problemi riješili potrebno je kontinuirano raditi na usavršavanju sudija i tužilaca i time smanjiti mogući negativni koruptivni utjecaj na sudske postupke. Kako oblast pravosuđa može biti izložena korupciji i pritiscima, tako postoje i mehanizmi koji imaju za cilj pružiti garanciju u pogledu integriteta i profesionalizma kako nosioca sudske i tužilačke funkcije, tako i ostalih zaposlenika u pravosudnim organima. Ti mehanizmi su u funkciji, ali ih je potrebno jačati, posebno u pravcu veće transparentnosti podataka, kako bi zainteresovana i stručna javnost dobila priliku da se uvjeri u dosljednost i učinkovitost pravosuđa.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije;
2. Unaprjeđenje planova integriteta tokom njihove primjene;
3. Provedba zakona u oblasti borbe protiv korupcije.

8.4. ZDRAVSTVO

Sprječavanje korupcije u zdravstvu je sveobuhvatan proces koji podrazumijeva niz normativnih, organizacijskih i tehničkih pretpostavki. Različita istraživanja i ispitivanja javnosti ukazuju na veoma visoku percepciju korupcije u zdravstvu.

Korupcija u zdravstvu izaziva posebnu osudu javnosti u odnosu na njeno postojanje u drugim oblastima, osobito zbog osjetljivog položaja pacijenta u složenom odnosu doktor – pacijent.

Transparentnost sistema zdravstvene zaštite nije još uvijek u svim segmentima na zadovoljavajućem nivou. Navedeno je moguće unaprijediti uvođenjem informacijskog sistema na svim razinama, sa mogućnošću uvida u liste čekanja za određene medicinske procedure. Povećanju transparentnosti treba da doprinese i značajnija suradnja sa medijima i nevladinim organizacijama, u cilju podizanja javne svijesti o pravima pacijenata i mjerama koje se mogu poduzeti na suzbijanju korupcije.

Pored transparentnosti liste čekanja na medicinske usluge, potrebno je dodatnim mjerama utjecati na racionalizaciju sistema i skraćivanje vremena čekanja na određene pretrage i nalaze u vezi sa izvršenim pretragama. Liste čekanja koje bi bile javno i transparentno objavljene bi smanjile mogućnost za korupciju u vezi sa potrebnim pretragama i snimanjima na minimum, odnosno koruptivnim zdravstvenim radnicima bi se oduzeo glavni „alat“ za uzimanje novca od pacijenata da bi ranije izvršili potrebne pretrage i snimanja ili da bi se to učinilo preko veza i poznanstava.

Stroži nadzor nužno je uspostaviti u području nabave medicinskih usluga i opreme, izvršavanja ugovora te odnosa zdravstvenih ustanova i donatora.

Oblast javnih nabavki u BiH odnosi se na veliki broj subjekata jer u zemlji postoji oko 2500 javnih institucija, od kojih je oko 1400 registrirano u informacijski sistem Agencije za javne nabavke. Prema izvještaju Agencije za javne nabavke za 2012. godinu, udio postupaka koji su provedeni putem direktnog sporazuma i konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda, iznosi oko 13%, a oko jedne trećine odnosi se na otvorene postupke. Rezultati istraživanja projekata provedenih u BiH govore u prilog tome da ne postoji koordinirana politika javnih nabavki, ni okvirno definirani standardi i karakteristike roba i usluga koje se nabavljaju. Osim toga, istraživanja su pokazala i da je kadar koji provodi procedure brojčano neadekvatan i nedovoljno osposobljen, te da ne postoje djelotvorni mehanizmi osiguranja njihovog integriteta. Na sličan način i Evropska komisija konstatira probleme koji se tiču neusklađivanja zakonodavstva, mogućnost široke primjene pregovaračkih postupaka i nepostojanje sankcija za neobjavljivanje informacija o postupcima javnih nabavki.

Međunarodni standardi i dobra antikorupcijska politika se u javnim nabavkama mogu sprovesti ako otvoreni postupak postane dominantan, ako uslovi i kriteriji budu formulirani nediskriminativno, da budu provjerljivi i u potpunosti relevantni za predmet javne nabavke i da se slijedi princip „vrijednosti za novac“. Transparentnost u javnim nabavkama ne samo da omogućava bolju kontrolu javnosti, već i direktno doprinosi povećanju konkurencije i uštedama. Veoma je bitno osigurati da u javnim nabavkama postupa stručno osoblje visokog integriteta, zbog čega posebnu pažnju treba posvetiti programima obuke i ciljanim provjerama integriteta angažiranih državnih i drugih službenika, kao i mjerama iz domena sprečavanja sukoba interesa i prijave imovine. Javne nabavke, kao i drugi vidovi javnih rashoda, treba da budu podvrgnuti kontroli javnosti i nadležnih organa u svim fazama, od planiranja budžeta i određivanja na šta će se novac trošiti, do realizacije ugovornih obaveza. Polazeći od činjenice da nabavka pojedinih aparata i opreme u oblasti zdravstva zahtijeva angažovanje znatnih finansijskih sredstava i da nabavka stare, prevaziđene i neispravne opreme ima direktan utjecaj na zdravlje građana i budžete zdravstvenih ustanova, onda je jasno da pitanje javnih nabavki u oblasti zdravstva zahtijeva posebnu pažnju i kontrolu.

Mogućnost pojave sukoba interesa uslijed istovremenog rada zdravstvenih radnika u javnim zdravstvenim ustanovama i privatnim pružaocima zdravstvenih usluga ukazuje na potrebu jačanja normativnog okvira koji ograničava rad zdravstvenih radnika u javnom i privatnom sektoru, budući da je navedena mogućnost u dosadašnjoj praksi negativno utjecala na efikasnost i dostupnost zdravstvenih usluga i stvorila prostor da je pacijent primoran da svojim sredstvima osigurava usluge u privatnom sektoru, koje su pokrivene zdravstvenim osiguranjem i za koje plaća participaciju. U tom kontekstu primjetno je bavljenje zdravstvenih radnika i drugim privatnim djelatnostima što za posljedicu ima narušavanje kvalitete i kvantitete javnih zdravstvenih usluga, a što može imati direktan uticaj na zdravlje građana.

Poseban problem predstavlja davanje dara za pruženu zdravstvenu uslugu koja bi za pacijenta morala biti besplatna, a koja je u našem društvu sveprisutna i koju od korupcije i koruptivnih radnji dijeli tanka nit. Davanje darova iz zahvalnosti stvara kod pacijenata osjećaj nepovjerenja u zdravstveni sustav. Stoga je potrebno, s jedne strane, informiranjem i

podizanjem razine svijesti razvijati kod građana shvaćanje o štetnosti koje za zdravstveni sistem i društvo imaju neformalna plaćanja liječnicima i drugom medicinskom osoblju, a s druge strane, jačati integritet samih zdravstvenih radnika radi izgradnje njihove vlastite otpornosti na korupciju.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije u oblasti zdravstva;
2. Redovna izrada i nadogradnja, te provođenje planova integriteta u organima za provođenje zakona TK;
3. Jačanje transparentnosti sistema zdravstvene zaštite;
4. Jačanje pravnog okvira za unaprjeđenje zdravstvene djelatnosti;
5. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije posebno u oblasti pružanja usluga i javnih nabavki u oblasti zdravstva.

8.5. OBRAZOVANJE

Program na planu sprječavanja korupcije u obrazovanju predviđa niz aktivnosti za podizanje svijesti o korupciji. Ostvarivanje dugoročnih rezultata i proces jačanja moralnih vrijednosti društva kao prepreke borbi protiv korupcije, neodvojivo je vezan za obrazovanje i odgoj djece od ranog djetinjstva i omladine.

Za prevenciju i borbu protiv korupcije obrazovanje je od ključnog značaja. U procesu jačanja moralnih vrijednosti društva, kao doprinosu borbi protiv korupcije, pored porodice, obrazovne ustanove, od predškolskih do univerziteta, imaju najvažniju ulogu.

Potrebno je posvetiti posebnu pažnju pitanjima etike u pripremi i izvođenju nastavnih programa kako bi se kod djece i omladine stvarao potencijal za borbu protiv korupcije, kroz interesovanje za javne poslove, jačanje svijesti o općem dobru i upoznavanje sa koristima građanskog aktivizma za zajednicu.

Organi vlasti, sa svoje strane, radi uključenja u obrazovne programe, treba da pruže informacije o uspjesima u borbi protiv korupcije, na preventivnom i represivnom planu, koji su ostvareni upravo zahvaljujući etičkom postupanju pojedinaca ili zahvaljujući tome što su građani bili odlučni da daju vlastiti doprinos rješavanju društvenih problema.

Pored institucija, potrebno je u ovaj proces uključiti i druge segmente društva, kao što su organizacije civilnog društva, posebno udruženja da kroz svoje projekte daju svoj doprinos na ovom planu.

Ciljevi:

1. Izrađivanje, uvođenje i usklađivanje programa etike i integriteta u obrazovnom procesu;
2. Podsticanje etičkog ponašanja kod djece i omladine kroz podršku vanškolskim projektima civilnog sektora.

8.6. INDUSTRIJA, ENERGETIKA I RUDARSTVO

Upravljanje rizicima korupcije u industrije, energetike i rudarstva je jedan od važnih elemenata suzbijanja korupcije. Privrednim politikama u navedenim oblastima nužno se zahvataju područja upravljanja javnom imovinom, razvoja poduzetništva, poslovanja u javnom i privatnom sektoru te niza drugih aktivnosti kojima se stvaraju uslovi za efikasno i transparentno odvijanje privrednih aktivnosti.

Osjetljivi poslovni postupci, u smisli korupcije, mogu biti identifikovani u okviru procesa dodjela javnih ovlaštenja privrednim subjektima za obavljanje poslova u okviru različitih djelatnosti. U cilju unaprjeđivanja procesa dodjele javnih ovlaštenja u ovom području potrebno je jačati transparentnost i zakonsku regulativu kroz moguće prilagođavanje i usklađivanje regulatornih okvira.

Preventivne antikoruptivne intervencije kroz neophodna jačanja učinkovitosti i transparentnosti te unaprjeđenja procedura, potrebne su i u postupcima dodjele subvencija, pomoći i donacija u sektoru privrede u različitim područjima. Iako su postojeće procedure kontrole striktno, još uvijek postoje mogući rizici koji opravdavaju nastavak praćenja i unaprjeđenje sistema kontrole i koordinacije u postupcima provedbe oglasa i sklapanja ugovora te pripreme, provedbe i kontrole postupaka, radi dodatnog sprječavanja mogućnosti nastanka korupcije, odnosno svođenja rizika pojave korupcije na najmanju moguću mjeru.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije;
2. Unaprjeđivanje planova integriteta tijekom njihove primjene;
3. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije.

8.7. PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐENJE I ZAŠTITA OKOLICE

U oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okolice stanje upućuje na postojanje mogućih određenih slabosti sistema iz kojih se potencijalno mogu generirati korupcijski rizici. U tom kontekstu, neophodno je da se kao pretpostavka sprječavanja korupcije propisima obaveže sistem na poštivanje kriterija objektivnosti, pojačaju kontrolni mehanizmi te osigura dosljedno poštivanje zakona i provedbenih propisa, čime bi se korupcija svela na najmanju mjeru. Isto tako, neophodno je osigurati i unaprijediti transparentnost postupaka te jačati integritet javnih službenika uposlenih u ovoj oblasti. Takođe, suzbijanje koruptivnih pojava nameće potrebu što hitnijeg donošenja prostornih planova općina usaglašenih sa Prostornim planom Tuzlanskog kantona.

Problematika djelatnosti inspekcijskog nadzora, te izdavanja dozvola iz domena ovog sektorskog područja, zbog svoje specifičnosti ostavljaju prostor za pojavu korupcije. U tom smislu potrebno je educiranje službenika i analiziranje stanja radi osmišljavanja i ostvarivanja najboljih mehanizama za sprječavanje pojave korupcije u ovoj oblasti.

Ciljevi:

1. Identificirati obaveze Tuzlanskog kantona iz međunarodnih konvencija i standarda iz oblasti borbe protiv korupcije koje nisu sadržane u zakonskim propisima Tuzlanskog kantona.
2. Inicirati izmjene i dopune kantonalnih propisa na osnovu obaveza iz međunarodnih konvencija i standarda za borbu protiv korupcije, koje nisu sadržane u zakonima Tuzlanskog kantona.
3. Imenovati službenika za informiranje i izraditi vodič i indeks registra informacija.
4. Kontinuirano vršiti obuke zaposlenih u vezi sa pitanjem sprečavanja korupcije u provođenju javnih nabavki
5. Jačati kapacitete u oblasti javnih nabavki i uvesti efikasne mehanizme kontrole.

8.8. POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDA

U oblasti poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kod identifikovanih korupcijski rizičnih poslovnih procesa potrebno je usmjeriti napore na prevenciju mogućih pojava korupcije kroz edukaciju, unapređenje normativnih okvira, kontrolu poslovanja, te jačanje integriteta državnih službenika.

U oblasti poljoprivrede, posebno postoji potreba jačanja transparentnosti u svim fazama postupka dodjele novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju, omogućavanjem jednakih uslova za korisnike, s ciljem jačanja povjerenja javnosti. Potrebno je kontinuirano vršiti analizu transparentnosti raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, te u saradnji sa lokalnim zajednicama i drugim organima uspostaviti mehanizme za onemogućavanje pojave korupcije u vezi sa sklapanjem ugovora o zakupu, naplate naknade za zakup i evidentiranja u ovoj oblasti.

U oblasti šumarstva, s ciljem pojačane i kontinuirane aktivnosti sprečavanja korupcije, potrebno je osigurati transparentno povjeravanje poslova vršenja javnih ovlasti u primjeni zakona i drugih propisa o šumama, te gospodarenju šumom i šumskim zemljištem.

U oblasti upravljanja vodama, potrebno je osigurati transparentnu i pravednu raspodjelu sredstava vodnih naknada, te kontrolu utroška ovih namjenskih sredstava, radi onemogućavanja pojave korupcije.

U vezi sa obavljanjem poslova službenih kontrola ili veterinarsko-zdravstvenih pregleda koji su u nadležnosti Kantona potrebno je osigurati transparentnost dodjele javnih ovlasti za obavljanje poslova službenih kontrola u sistemu veterinarske djelatnosti.

Izdvajanje sredstava za sufinansiranje cijepjenja životinja treba vršiti na način da se daje podjednaka šansa svim registriranim veterinarskim organizacijama i istovremeno osigurati mehanizme provjere izvršenih mjera u pogledu kvaliteta i obima izvršenog posla.

U oblasti koncesija, dodatne i kontinuirane aktivnosti treba voditi na usavršavanju sistema i zakonskog okvira dodjele koncesija, kontrole obračuna i praćenja naplate naknada za koncesije.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije,
2. Unapređivanje planova integriteta tokom njihove primjene,
3. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprečavanja korupcije.

8.9. BORAČKO-INVALIDSKA ZAŠTITA

Imajući u vidu da oblast boračko-invalidske zaštite nije posebno tretirana državnom strategijom, ta oblast zaslužuje posebnu pažnju u ovom Programu. Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br: 17/00, 3/01, 12/03, 10/05, 3/08, 8/11 i 15/13), utvrđena je nadležnost Ministarstva za boračka pitanja, od kojih je za prevenciju korupcije i borbu protiv korupcije značajno ostvarivanje prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite lica sa područja Kantona, posebna zaštita prava ratnih i mirnodopskih invalida, članova porodica poginulih, nestalih i umrlih pripadnika oružanih snaga Bosne i Hercegovine, kao i umrlih RVI, kroz ostvarivanje prava na novčana primanja, koja proizilaze po tom osnovu i druge vidove socijalne zaštite, koji im pripadaju po osnovu zakonskih i drugih propisa, vođenje upravnog postupka u oblasti boračko-invalidske zaštite i vođenje postupka revizije, koordinacija i usklađivanje rada općinskih organa i općinskih službi za upravu u oblasti boračko-invalidske zaštite, učestvovanje u planiranju i namjenskoj realizaciji budžetskih sredstava Kantona u oblasti boračko-invalidske zaštite, u

skladu sa zakonskim i drugim kantonalnim propisima, saradnja i koordinacija aktivnosti sa asocijacijama boračke populacije, vršenje nadzora sa pravnog i ekonomsko-finansijskog aspekta kod ostvarivanja prava lica sa područja Kantona u oblasti boračko-invalidske zaštite.

Dakle, akcenat je na primjeni najviših standarda ljudskih prava i sloboda utvrđenih međunarodnim aktima, ustavima i zakonima u oblastima ostvarivanja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite za lica sa područja Kantona. U tu svrhu je donesen Zakon o dopunskim pravima boraca i članova njihovih porodica („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 5/12-prečišćeni tekst i 5/14, u daljem tekstu: kantonalni Zakon).

Odredbama kantonalnog Zakona utvrđena su sljedeća prava iz nadležnosti Kantona:

1. zdravstvena zaštita:
 - a) obavezno zdravstveno osiguranje,
 - b) premija zdravstvenog osiguranja „markica“,
 - c) ortotsko protetska pomagala,
 - d) obezbjeđenje higijensko sanitetskog materijala,
 - e) obezbjeđenje lijekova i
 - f) pravo na liječenje,
2. banjско i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija);
3. pravo po osnovu preostale radne sposobnosti;
4. osiguranje povoljnijih uslova za zapošljavanje i prioritet pri zapošljavanju;
5. Prioritet u obavljanju pripravničkog i volonterskog staža;
6. prioritet u školovanju, stipendiranju i smještaju u domove:
 - a) upis u obrazovne ustanove i
 - b) stipendiranje,
7. rješavanje stambenog pitanja;
8. oslobađanje od plaćanja sudskih i administrativnih taksi;
9. podizanje nišana – nadgrobnog spomenika:
 - a) realizacija Projekta,
 - b) naknada troškova podizanja nišana i
 - c) izgradnja spomenika
10. pomoć u slučaju smrti;
11. posebna prava;
12. nadoknada troškova prijevoza radi liječenja;
13. jednokratne novčane pomoći
 - a) za socijalne potrebe i
 - b) nabavku udžbenika,
14. Participaciju u učešću – održavanju sportskih takmičenja u invalidskom sportu i manifestacija povodom obilježavanja Dana OS BiH, na području Kantona.

Za ostvarivanje navedenih dopunskih prava, Budžetom Kantona se planiraju finansijska sredstva.

U okviru ovoga organa mišljenja smo da se borba protiv korupciju može odvijati putem više segmenata na način kako se to već i radi u okviru Ministarstva:

Kontrola utroška budžetskih sredstava vrši se putem donošenja i usklađivanja internih propisa koji imaju za cilj kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava korisnicima boračko-invalidske zaštite po svim dopunskim pravima utvrđenim kantonalnim Zakonom, ažuriranjem Pravilnika o utvrđivanju stepena rizika po aktivnostima iz nadležnosti funkcije ili radnog mjesta u Ministarstvu redovnim ažuriranjem: Registra rizika Ministarstva, Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, Pravilnika o kolanju finansijske dokumentacije i Pravilnika o vrsti, sadržaju, kontroli i kretanju knjigovodstvenih dokumenata Ministarstva,

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije,
2. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije.
3. Osiguranje odgovarajućih mehanizama za prijavu korupcije,
4. Edukacija i koordinacija u borbi protiv korupcije,
5. Donošenje i usklađivanje internih propisa koji imaju za cilj kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava korisnicima boračko-invalidske zaštite,

8.10. TRGOVINA, TURIZAM I SAOBRAĆAJ

U oblasti trgovine i turizma stanje upućuje na postojanje mogućih određenih slabosti sistema iz kojih se potencijalno mogu generirati korupcijski rizici.

U tom smislu, kao pretpostavka sprječavanja korupcije, posebnu pažnju treba posvetiti dosljednom poštivanju zakona i provedbenih propisa, čime bi se korupcija svela na najmanju mjeru posebno u sektoru trgovine.

U oblasti turizma, potrebno je osigurati transparentnu i pravednu raspodjelu sredstava boravišne takse i sredstava turističke članarine, te kontrolu utroška ovih namjenskih sredstava, radi onemogućavanja pojave korupcije.

Sprječavanje korupcije u saobraćaju je sveobuhvatan proces koji podrazumijeva niz normativnih, organizacijskih i tehničkih pretpostavki.

Korupcija u saobraćaju izaziva osudu javnosti, kao i u drugim oblastima i sferama života. osobito zbog stranaka koje se obraćaju sa zahtjevima nadležnom ministarstvu sa ciljem rješavanja njihovih zahtjeva.

Transparentnost sistema, bez obzira što se sa upotrebom informacionih tehnologija popravlja, nije još uvijek u svim segmentima na zadovoljavajućem nivou. Navedeno je moguće unaprijediti uvođenjem informacijskog sistema na svim nivoima, te skraćivanjem vremena rješavanja zahtjeva stranaka u najvećoj mogućoj mjeri, što je u Odjeljenju saobraćaja i učinjeno jer su svi administrativni postupci u značajnoj mjeri vremenski skraćeni u odnosu na vrijeme predviđeno u Zakonu o upravnom postupku.

Povećanju transparentnosti treba da doprinese i značajnija saradnja sa medijima i nevladinim organizacijama, u cilju podizanja javne svijesti o pravima stranaka i mjerama koje se mogu preduzeti na suzbijanju korupcije.

Dodjela finansijskih sredstava po javnom pozivu neprofitnim organizacijama i udruženjima, prema utvrđenom Programu utroška namjenskih sredstava i u skladu sa utvrđenim kriterijima, uslovima i postupku za raspodjelu, a potom i obavezno izvještavanje subjekata kojima su sredstva dodijeljena, te kontrola namjenskog utroška dodijeljenih sredstava od strane komisije nadležnog kantonalnog ministarstva, jedan je od postupaka u kojem se ne ostavlja prostor za korupciju.

Pored transparentnosti objavljivanja rezultata testiranja i tabelarnih pregleda (ispit za taksi vozača, objavljivanje registra redova vožnji, objavljivanje daljinara i minimalnog vremena vožnje na svim kantonalnim autobuskim linijama i dr.), potrebno je dodatnim mjerama utjecati na racionalizaciju sistema i skraćivanje vremena čekanja na rješavanje određenih predmeta.

Strožiji nadzor nužno je uspostaviti u području nabavke usluga i opreme, izvršavanja ugovora te odnosa izvođača radova sa upraviteljem regionalnih cesta, odnosno Javnom ustanovom

Direkcija regionalnih cesta TK jer se značajna finansijska sredstva na godišnjem nivou utroše na izgradnju i održavanje putnih komunikacija na području Kantona.

Međunarodni standardi i dobra antikorupcijska politika se u javnim nabavkama mogu sprovesti ako otvoreni postupak postane dominantan, ako uslovi i kriteriji budu formulisani nediskriminativno, da budu provjerljivi i u potpunosti relevantni za predmet javne nabavke i da se slijedi princip “vrijednosti za novac”. Transparentnost u javnim nabavkama ne samo da omogućava bolju kontrolu javnosti, već i direktno doprinosi povećanju konkurencije i uštedama. Veoma je bitno osigurati da u javnim nabavkama postupa stručno osoblje visokog integriteta, zbog čega posebnu pažnju treba posvetiti programima obuke i ciljanim provjerama integriteta angažovanih državnih i drugih službenika, kao i mjerama iz domena sprječavanja sukoba interesa i prijave imovine. Javne nabavke, kao i drugi vidovi javnih rashoda, treba da budu podvrgnuti kontroli javnosti i nadležnih organa u svim fazama, od planiranja budžeta i određivanja na šta će se novac trošiti, do realizacije ugovornih obaveza.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije,
2. Osiguranje odgovarajućih mehanizama za prijavu korupcije,
3. Jačanje pravnog okvira za unaprjeđenje saobraćajne djelatnosti,
4. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije posebno u oblasti pružanja usluga i javnih nabavki iz oblasti izgradnje i održavanja putnih komunikacija na području Kantona (regionalna cestovna infrastruktura),
5. Imenovanje službenika za informisanje i izrada vodiča i indeksa registra informacija.

8.11. RAD, SOCIJALNA POLITIKA I POVRATAK

Sprječavanje korupcije u oblasti rada, socijalne politike i povratka je sveobuhvatan proces koji podrazumijeva niz normativnih, organizacijskih i tehničkih pretpostavki, kao i odgovarajuću izmjenu zakonskih propisa. Različita istraživanja i ispitivanja javnosti ukazuju na potencionalno veoma visoku percepciju korupcije u oblasti rada, a dosta nizak stepen korupcije u oblasti socijalne zaštite i povratka.

Korupcija u oblasti rada izaziva posebnu osudu javnosti u odnosu na njeno postojanje u drugim oblastima, a zbog činjenica da je pravo na rad jedno od osnovnih ustavnih prava radno sposobnih osoba, a da je stopa nezaposlenosti u Tuzlanskom kantonu veoma visoka, odnosno da je u Tuzlanskom kantonu prema podacima JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona u mjesecu martu 2016. godine na evidenciji te Službe bilo 94 146 nezaposlenih osoba.

Da bi se spriječila korupcija u oblasti zapošljavanja potrebna je izmjena zakonskih propisa u smislu, da se u svim oblastima, zapošljavanja vrše putem javnog konkursa kako bi se obezbjedila transparentnost, kvantitet i konkurencija, da se u komisije za provođenje procedure konkursa i izbora kandidata imenuju stručne osobe za konkretnu oblast, a ne politički podobne osobe, koje će izabrati unaprijed određenog kandidata, uz obavezan probni rad koji će u slučaju nestručnog i nekvalitetnog obavljanja posla kao posljedicu imati prestanak radnog odnosa.

Takođe treba istaći da se elementi korupcije mogu pojaviti i pri dodjeli sredstava fizičkim i pravnim licima kao poslodavcima za realizaciju programa-projekata zapošljavanja koje obezbjeđuje Federalni zavod za zapošljavanje i JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, a koje realizuje JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, kao i sredstava za realizaciju programa-projekata zapošljavanja koja se obezbjeđuju iz Budžeta Tuzlanskog kantona. Komisije za dodjelu sredstava moraju sačinjavati profesionalci, osobe koje nisu

podložne korupciji, a odluke o odobravanju sredstava moraju biti podvrgnute najstrožijoj kontroli i reviziji, kako sredstva ne bi dobijali poslodavci koji su za dobijanje sredstava za zaposlenje dali novac, poslodavci koji pri svakoj dodjeli sredstava dobijaju ista, dok neki poslodavci sredstva za ove namjene nikada nisu dobili, kao i poslodavci koji prije raspisivanja konkursa za dodjelu sredstava po programima-projektima otpuste radnike, te, te iste radnike ponovo primaju koristeći navedena sredstva, tako da programi-projekti zapošljavanja ne postižu svoju svrhu i cilj tj. smanjivanje broja nezaposlenih na evidenciji.

S obzirom na navedeno, potrebno je konstantno javno objavljivati podatke o poslodavcima koji dobijaju sredstva za realizaciju programa-projekata zapošljavanja koje obezbjeđuje Federalni zavod za zapošljavanje i JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, a koje realizuje JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona, kao i sredstava za realizaciju programa-projekata koja se obezbjeđuju iz Budžeta Tuzlanskog kantona, te vršiti stalnu kontrolu utroška tih sredstava uz obavezu poslodavaca da dostavljaju izvještaje o utrošku dobivenih sredstava.

Elementi korupcije se mogu pojaviti i pri dodjeli sredstava fizičkim i pravnim licima i u druge dvije oblasti tj. socijalnoj zaštiti i povratku s obzirom na činjenicu da sredstva za realizaciju programa-projekata iz oblasti socijalne zaštite i povratka dodjeljuje Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona iz sredstava Budžeta Tuzlanskog kantona. Zbog toga je i u ovom slučaju neophodno da u sastavu komisija koje razmatraju prijave i predlažu odluke o odobravanju sredstava budu državni službenici koji izuzetno dobro poznaju ove oblasti i za koje je na osnovu ranijeg rada i stručnosti dokazano da nisu podložni korupciji. I ovdje je potrebno javno objavljivati podatke o organizacijama, udruženjima, NVO i pojedincima kojima su odobrena sredstva po navedenom osnovu i vršiti stalnu kontrolu utroška odobrenih sredstava uz obavezu istih da dostavljaju izvještaje o utrošku dobivenih sredstava.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem o borbi protiv korupcije u oblasti rada, socijalne zaštite i povratka;
2. Redovna izrada i nadogradnja, te provođenje planova integriteta u organima za provođenje zakona TK;
3. Jačanje transparentnosti sistema socijalne zaštite;
4. Jačanje i izmjena pravnog okvira za unaprjeđenje djelatnosti rada, socijalne zaštite i povratka;
5. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije posebno u oblasti zapošljavanja, te odobravanja sredstava po programima-projektima u oblasti rada, socijalne zaštite i povratka;
6. Provedba zakona iz oblasti borbe protiv korupcije.

8.12. INSPEKCIJSKI NADZOR

Djelatnost inspeksijskog nadzora, zbog svoje specifičnosti, ostavlja prostor za pojavu korupcije, te koruptivna iskušenja u ovoj oblasti postoje, budući da inspektori, kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i koji su neovisni u svome radu, samostalno odlučuju da li će neko lice sankcionisati zbog utvrđenih nezakonitosti u radu i prema istome preduzeti određene upravne, prekršajne i druge mjere. Stoga je neophodno u inspeksijskim organima uložiti napore na sprečavanju mogućnosti nastanka korupcije i svođenju rizika pojave korupcije na najmanju moguću mjeru, provođenjem kontinuiranih edukacija državnih službenika o potrebi poštivanja etičkih kodeksa, kao i o štetnosti korupcije, a ujedno potičući

iste da postupaju nepristrasno i jednako prema svim građanima, te da štite javni interes. Stoga je potrebno i uvođenje u programe javnih i stručnih ispita za državne službenike i druge zaposlenike, oblasti koje se odnose na poznavanje entikorupcijskog zakonodavstva i borbe protiv korupcije, te obratiti posebnu pažnju na integritet onih službenika čija su radna mjesta posebno izložena riziku od korupcije i primijeniti mjere iz prethodno sačinjenih planova integriteta u svezi s tim.

Ciljevi:

1. Podizanje svijesti educiranjem u borbi protiv korupcije;
2. Unaprjeđivanje planova integriteta tokom njihove primjene;
3. Pojačane i kontinuirane aktivnosti sprječavanja korupcije.

9. SARADNJA I RAZMJENA PODATAKA IZMEĐU INSTITUCIJA U KANTONU

U skladu sa listom preporuka u vezi sa određivanjem tijela za sprječavanje korupcije i pripreme strateških dokumenata na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, koju je Agencija shodno svojim nadležnostima iz člana 11. Zakona o Agenciji dostavila Vladi Kantona, Vlada Kantona će odrediti posebno tijelo, odnosno Tim za sprječavanje korupcije Kantona (u daljem tekstu Tim) ispunjavajući obaveze iz člana 23. pomenutog zakona.

U tom kontekstu sva saradnja i razmjena podataka između institucija u Kantonu će se vršiti posredstvom Tima koji će biti središnja tačka koordinacije između svih institucija i upravnih tijela Kantona kao tijelo koje se bavi isključivo problematikom korupcije.

S druge strane, institucije Kantona osim aktivnosti dodijeljenih Akcionim planom, provodiće mjere, preporuke i instrukcije Tima, te će od njega tražiti i dobivati stručna mišljenja, saradivati na realizaciji inicijativa Tima, ali i sami predlagati Timu mjere, na osnovu iskustava iz prakse.

Ciljevi:

1. Određivanje tijela za sprječavanje korupcije uz razvoj međusobne saradnje i koordinacije svih institucija i organa uprave i drugih organa Kantona;
2. Osiguranje administrativnih, finansijskih i drugih kapaciteta Tima.

10. KOORDINACIJA, PROVEDBA, PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA PROGRAMA

Tim će biti nadležan za koordinaciju aktivnosti svih institucija i javnih službi Kantona u sprječavanju korupcije. Pored toga, Tim će imati nadležnost praćenja i provedbe Akcionog plana te davanja smjernica za njegovu učinkovitu provedbu.

Tim će imati potrebna ovlaštenja u ostvarivanju koordinacije sa Agencijom putem dogovorenih periodičnih ili vanrednih izvještaja, te drugim prethodno dogovorenim načinima saradnje, komunikacije i koordiniranja aktivnosti, a u skladu sa čl. 23. i 24. Zakona o Agenciji.

Na nivou svih institucija i javnih organa u Kantonu, predviđeno je određivanje po jedne kontakt osobe, koja je ujedno i zaposlenik u konkretnoj instituciji, a koja će koordinirati aktivnosti sa Timom, a biti će i određena od strane Tima nakon konsultacija sa rukovodiocem institucije odnosno organa Kantona. Na taj način će se osigurati pravovremena i učinkovita provedba i praćenje provedbe Akcionog plana, kao i izvršenje drugih aktivnosti koje će Tim realizovati u perspektivi posredstvom pomenute kontakt osobe u dotičnoj instituciji na planu sprječavanja korupcije.

Centralnu ulogu u praćenju provedbe Programa i Akcionog plana, na osnovu svojih nadležnosti koje će se odrediti posebnim aktom o osnivanju Tima, ima dakle Tim. Kako bi se taj zadatak ispunio kvalitetno, potrebno je da dobije sve potrebne i relevantne informacije o provedbi Programa i Akcionog plana. Za tu obavezu potrebno je da Tim razradi metodologiju prikupljanja i obrade podataka za utvrđivanje stepena ispunjenosti mjera, radi pravilnog izvođenja kako kvantitativnih, tako i kvalitativnih pokazatelja. Pored toga, Tim treba periodično izvještavati Vladu Kantona o stepenu provedbe Programa i Akcionog plana.

Za okolnosti kada se uoči da neka aktivnost nije provedena, Tim, u koordinaciji sa kontakt osobama, treba utvrditi razloge za to, pružiti preporuke za rješavanje problema, ali i razmotriti potrebu i moguće načine za odgovarajuće izmjene Programa i Akcionog plana. Na isti način, Tim treba da postupi i kada uoči da neki pristup u borbi protiv korupcije donosi bolje rezultate od očekivanih, i da takvu praksu treba proširiti i na oblasti koje trenutno nisu obuhvaćene strateškim aktima.

Tim bi trebao da razradi metodologiju za procjenu efekata provedbe Programa i Akcionog plana, kao i da predvidi dinamiku i način primjene te metodologije i izvještavanja Vlade Kantona o provedenim evaluacijama. Zbog realne mogućnosti da se uvjeti za provedbu Programa i Akcionog plana promjene ili da se iz nekog drugog relevantnog razloga pojavi potreba za dopune ili izmjene u tekstu, potrebno je Programom predvidjeti način izmjene ovih akata. Aktom Vlade kojim će se ustanoviti Tim, potrebno je istovremeno predvidjeti da je Tim nadležan i za iniciranje navedene aktivnosti mogućih izmjena i dopuna Programa i Akcionog plana.

Ciljevi:

1. Određivanje kontakt osoba u institucijama Kantona;
2. Implementiranje i razvoj strateških dokumenata za borbu protiv korupcije u Kantonu;
3. Razvoj, organiziranje i provedba obuke zaposlenika u institucijama određenih kao kontakt osoba Tima;
4. Razvoj standardiziranih smjernica za prikupljanje i obradu podataka u vezi s provedbom strateških dokumenata protukoruptivnih ciljeva u institucijama Kantona;
5. Redovno praćenje provedbe aktivnosti iz Akcionog plana i osiguravanje kontinuiranog funkcioniranja sistema za izvještavanje o provedbi aktivnosti iz Akcionog plana;
6. Procjena provedbe Programa i Akcionog plana i izvještavanje o tome Vladi Kantona;
7. Procjena potreba za revidiranje Programa i Akcionog plana u skladu sa rezultatima dobijenim nakon evaluacije provedbe.

AKCIONI PLAN ZA PROVOĐENJE PROGRAMA BORBE PROTIV KORUPCIJE NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA 2016-2019

Strateški cilj 1

Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje normativnog okvira za borbu protiv korupcije

Strateški program 1.1.

Određivanje tijela za sprečavanje korupcije na nivou TK uz razvijanje međusobne saradnje i koordinacije sa APIK-om i drugim tijelima za suzbijanje korupcije

Aktivnost		Vremenski rok	Institucije nadležne za provođenje	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.1.2.	Pripremiti zajednički prijedlog i donijeti Odluku o obrazovanju Interresorne radne grupe za izradu strateških dokumenata za borbu protiv korupcije TK	Januar 2016.	MINPU TK i MUP TK, Vlada TK	Pripremljen zajednički prijedlog i donesena Odluka o obrazovanju Interresorne radne grupe za izradu strateških dokumenata za borbu protiv korupcije TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.1.3.	Osnovati Tijelo TK za sprečavanje korupcije u skladu sa zakonskim odredbama	Jedan mjesec po usvajanju strateških dokumenata za borbu protiv korupcije TK	Skupština TK, Vlada TK	Donesena Odluka o osnivanju Tijela TK za sprečavanje korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

1.1.4.	Uspostaviti komunikaciju, saradnju i koordinaciju između Tijela TK za sprečavanje korupcije i APIK-a	Jedan mjesec po osnivanju Tijela TK za sprečavanje korupcije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i APIK	Zaključen memorandum o razumijevanju i saradnji između APIK-a i Tijela TK za sprečavanje korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.1.5.	Redovno održavati i unaprjeđivati komunikaciju, saradnju i koordinaciju tijela TK za sprečavanje korupcije sa APIK-om	Kontinuirano, poslije uspostave Tijela TK za sprečavanje korupcije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i APIK	Memorandum o razumijevanju i saradnji se provodi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.2.

Osiguravanje administrativnih, finansijskih i institucionalnih kapaciteta Tijela TK za sprečavanje korupcije

1.2.2.	Ustanovljavanje potreba Tijela TK za sprečavanje korupcije u skladu sa njegovim obavezama i zadacima	Jedan mjesec po usvajanju Programa i AP PBK TK	Vlada TK	Potrebe definirane, zahtjevi za njihovo osiguranje poslani nadležnim institucijama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.2.3.	Osigurati administrativne, finansijske i institucionalne kapacitete Tijela TK za sprečavanje korupcije u skladu sa njegovim obavezama i zadacima	Jedna godina po usvajanju strateških dokumenata za borbu protiv korupcije TK	Skupština TK, Vlada TK	Osigurani odgovarajući materijalno-tehnički, normativno-pravni uslovi za rad Tijela TK za sprečavanje korupcije	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9
1.2.4.	Učestvovati u aktivnostima na definiranju oblasti i tema za koje je potrebno izraditi harmonizirane planove i programe zajedničke obuka	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Definirane oblasti i teme za izradu harmoniziranih planova i programa zajedničke obuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

1.2.5.	Izraditi harmonizirane programe obuka za članove tijela za sprečavanje korupcije u BiH	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Planovi i programi obuka izrađeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.2.6.	Kontinuirano educirati članove tijela za sprečavanje korupcije na osnovu harmoniziranih planova i programa obuke	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa APIK-om	Obuke se provode u skladu sa planovima i programima	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 1.3.

Osiguravanje adekvatnih kapaciteta institucija sa antikorupcijskim nadležnostima

1.3.1.	Učestvovati u procjeni potreba institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u TK	Prva godina po usvajanju strateških dokumenata TK za borbu protiv korupcije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Izvršena procjena potreba u skladu sa nadležnostima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.3.2.	Ustanoviti potrebe institucija sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Prva godina po usvajanju strateških dokumenata TK za borbu protiv korupcije	Institucije sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Procjene izvršene, potrebe definirane, zahtjevi za osiguravanjem potreba poslani nadležnim kantonalnim organima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.3.3.	Osigurati administrativne, finansijske i institucionalne kapacitete institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u TK	Druga godina po usvajanju strateških dokumenata TK za borbu protiv korupcije	Skupština TK, Vlada TK, nadležni organi TK	Na osnovu definiranih potreba osigurani adekvatni administrativni, finansijski i institucionalni kapaciteti	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9

Strateški program 1.4.

Unaprjeđenje saradnje i koordinacije između institucija sa antikorupcijskim nadležnostima i tijela TK za sprečavanje korupcije

1.4.1.	Uspostaviti formalno institucionalnu saradnju između institucija sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK, kroz potpisivanje memoranduma o saradnji	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK-a za sprečavanje korupcije i institucije sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Potpisan memorandum o saradnji između institucija sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.4.2.	Uspostaviti formalno institucionalnu saradnju između srodnih institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH, kroz potpisivanje memoranduma o saradnji	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Potpisani memorandum o saradnji između srodnih institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.4.3.	Uspostaviti formalno institucionalne mehanizme saradnje APIK-a i Tijela TK za sprečavanje korupcije sa antikorupcijskim institucijama na nivou TK u skladu sa potpisanim memorandumom o saradnji	Druga godina po usvajanju Strategije	APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije i institucije sa antikorupcijskim nadležnostima na nivou TK	Uspostavljeni formalno institucionalni mehanizmi saradnje APIK-a i Tijela TK za sprečavanje korupcije sa antikorupcijskim institucijama na nivou TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.5.

Unaprjeđenje profesionalnosti javne uprave kroz uspostavljanje i primjenu transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi

1.5.1.	Identificirati mogućnosti za uspostavu, primjenu i unaprjeđivanje transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi u TK	Druga godina po usvajanju Strategije	APIK i Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa PARCO, ADS FBiH i MINPU TK	Izvršena analiza zakonskih odredbi, identificirane mogućnosti za unaprjeđivanje propisa za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi u TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.5.2.	Inicirati izmjene i dopune propisa za uvođenje, primjenu i unaprjeđivanje transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi u TK	Druga godina po usvajanju Strategije	APIK, tijelo TK za sprečavanje korupcije, FMP i MINPU TK	Izmjene i dopune zakona o radu u javnoj službi formulirane i poslane nadležnim institucijama na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.5.3.	Izvršiti izmjene i dopune propisa za uvođenje, primjenu i unaprjeđivanje transparentnih i mjerljivih kriterija za zapošljavanje i pomjeranje u javnoj službi u TK	Treća godina po usvajanju Strategije	Vlada i Skupština TK odnosno Vlada i Parlament F BiH	Predložene i usvojene izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata u skladu sa rezultatima analize	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.5.4.	Učestvovati u uvođenju oblasti koje se odnose na poznavanje antikorupcijskog zakonodavstva i borbe protiv korupcije u programe javnog i stručnog ispita za javne službenike	Druga godina po usvajanju Strategije	MINPU TK, MUP TK	U programe javnog i stručnog ispita uvedene oblasti koje se odnose na borbu protiv korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.6.

Harmoniziranje izrade planova i programa za obuku u svim javnim institucijama u TK iz oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije

1.6.1.	Analizirati osposobljenost i informiranost državnih službenika zaposlenih u javnim institucijama u TK u vezi sa prevencijom korupcije i koordinacijom borbe protiv korupcije	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa ADS FBiH i APIK-om	Analiza urađena, utvrđen nivo osposobljenost i informiranost državnih službenika zaposlenih u javnim institucijama u TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.6.2.	Na osnovu analize učestvovati u izradi harmoniziranih planova i programa za obuke za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u svim javnim institucijama u TK	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa ADS FBiH i APIK-om	Izrađeni standardizirani planovi i programi za obuku	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.6.3.	Kontinuirano provoditi obuke u skladu sa harmoniziranim planovima i programima za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u svim javnim institucijama u TK	Kontinuirano nakon izrade planova i programa	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa ADS FBiH i APIK-om	Obuke se sprovode	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 1.7.

Osiguravanje stručnosti i profesionalnosti rukovodećih državnih službenika kroz dosljednu primjenu kriterija za izbor

1.7.1.	Analizirati zakonske propise za izbor i imenovanje rukovodećih državnih službenika u javnim institucijama u TK, s ciljem osiguranja njihove stručnosti i profesionalnosti	Prva godina po usvajanju Strategije	APIK u saradnji sa Tijelom TK za sprečavanje korupcije i ADS FBiH	Izvršena analiza zakonskih propisa, definirane mjere za utvrđivanje stručnosti i profesionalnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	-------------------------------------	---	---	--

1.7.2.	Na osnovu rezultata analize učestvovati u iniciranju ili predlaganju izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju izbor i imenovanje rukovodećih državnih službenika u javnim institucijama u TK na osnovu jasnijih i preciznijih kriterija	Druga godina po usvajanju Strategije	APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, FMP i MINPU TK	Inicirane ili predložene izmjene i dopune zakona u skladu s analizom, razvijen okvir sa definiranim potrebnim kompetencijama za rukovodeće državne službenike u javnim institucijama u TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.7.3.	Usvojiti izmjene i dopune zakonskih propisa koji reguliraju izbor i imenovanje rukovodećih službenika u javnim institucijama, s ciljem osiguranja njihove stručnosti i profesionalnosti	Druga godina po usvajanju Strategije	Parlament i Vlada F BiH ili Skupština i Vlada TK	Zakonski propisi za izbor i imenovanje rukovodećih državnih službenika izmijenjeni i dopunjeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.8.

Smanjivanje mogućnosti političkog i drugih utjecaja na rad zaposlenih u javnim institucijama

1.8.1.	Učestvovati u analiziranju zakonskih propisa koji reguliraju rad zaposlenih u javnim institucijama u BiH, s ciljem sprečavanja političkog i drugog utjecaja na njihov rad	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa APIK, PARCO, ADS F BiH	Analizirani zakonski propisi. Na osnovu analize definirana lista odredbi i procijenjen njihov utjecaj na sprečavanje političkog i drugog utjecaja na rad državnih službenika i zaposlenika u javnim institucijama u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	--------------------------------------	---	---	--

1.8.2.	Kroz istraživanja utvrditi način na koji se, eventualno, vrši politički i drugi utjecaj na rad zaposlenih u javnim institucijama u BiH	Treća godina po usvajanju Strategije	APIK, tijela za sprečavanje korupcije, PARCO, ADS/ADU u BiH	Na osnovu provedenog istraživanja utvrđeni načini i pojavni oblici ostvarivanja političkog i drugog utjecaja na rad državnih službenika i uposlenika u javnim institucijama u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.8.3.	Na temelju rezultata analize i istraživanja predložiti mjere s ciljem sprečavanja političkih i drugih neprimjerenih utjecaja na rad zaposlenih u javnim institucijama u BiH	Treća godina po usvajanju Strategije	APIK, tijela za sprečavanje korupcije, PARCO, ADS/ADU u BiH	Prijedlog mjera sačinjen i dostavljen nadležnim organima na daljnje postupanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.8.4.	Harmonizirati procedure internih kontrola u javnim institucijama u TK, s ciljem sprečavanja izlaganja zaposlenih internim pritiscima	Druga godina po usvajanju Strategije	Sve institucije na nivou TK	Razvijene i usklađene procedure internih kontrola	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.9.

Osiguravanje finansijskih sredstva za provođenje AP PBK TK

1.9.1.	Izraditi procjenu potrebnih sredstava za provođenje AP PBK TK	Prva godina po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i institucije koje imaju obaveze iz AP PBK TK u saradnji sa APIK-om	Sve institucije i organi na nivou TK izradili procjenu potrebnih sredstava za provođenje obaveza iz AP PBK TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	------------------------------------	--	---	--

1.9.2.	U skladu s procjenom planirati sredstva u budžetima svih tijela za sprečavanje korupcije i institucija koje imaju obaveze iz AP PBK TK	Prva godina po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i institucije koje imaju obaveze iz AP PBK TK	Sve institucije i organi izvršili planiranje potrebnih sredstava u skladu sa godišnjim budžetskim planiranjem	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.9.3.	Osigurati sredstva u budžetima svih tijela za sprečavanje korupcije i institucija koje imaju obaveze iz AP PBK TK	Druga godina po usvajanju AP PBK TK	Vlada i Skupština TK	Osigurana sredstva potrebna za provođenje obaveza iz AP PBK TK	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9

Strateški program 1.10.

Unaprjeđenje normativnog okvira u BiH za borbu protiv korupcije, s ciljem uspješnije saradnje i koordinacije između pravosudnih organa i organa za provođenje zakona

1.10.1.	Učestvovati u analizi normativnog okvira za borbu protiv korupcije na svim nivoima u BiH, s ciljem unaprjeđenja saradnje i koordinacije između pravosudnih organa i organa za provođenje zakona, posebno u vezi preporuka relevantnih međunarodnih institucija	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MINPU TK, APIK, institucije za provođenje zakona na nivou TK	Izvršena analiza normativnog okvira na svim nivoima u BiH, identificirane prepreke za saradnju i mogućnosti unaprjeđenja saradnje i koordinacije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	-------------------------------------	--	--	--

1.10.2.	Na osnovu rezultata analize učestvovati u predlaganju potrebnih izmjena i dopuna normativnog okvira za borbu protiv korupcije, u cilju unaprjeđenja saradnje i koordinacije između pravosudnih organa i organa za provođenje zakona	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, organi za provođenje zakona na nivou TK	Prijedlozi za izmjene i dopune normativnog okvira definirani i upućeni u proceduru usvajanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.10.4.	Učestvovanje u predlaganju izmjena i dopuna krivičnog zakonodavstva s ciljem inkriminisanja „trgovine utjecajem“	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, organi za provođenje zakona na nivou TK	Usvojene izmjene i dopune krivičnog zakonodavstva	Dopunska sredstva nisu potrebna

Strateški program 1.11.

Omogućavanje APIK-u i tijelima za sprečavanje korupcije u BiH da daju mišljenja na predložene antikorupcijske zakone

1.11.1.	Propisati procedure o pribavljanju mišljenja APIK-a ili Tijela TK za sprečavanje korupcije na nacrti i prijedloge zakona TK koji sadrže antikorupcijske odredbe	Druga godina po usvajanju Strategije	Skupština TK	Procedure usvojene i provode se, nacrti i prijedlozi zakona TK sa antikoruptivnim odredbama se dostavljaju na mišljenje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--------------------------------------	--------------	---	--

Strateški program 1.12.

Usklađivanje zakonodavnog okvira na nivou TK sa obavezama iz ratificiranih međunarodnih konvencija

1.12.1.	Identificirati obaveze TK iz međunarodnih konvencija i standarda iz oblasti borbe protiv korupcije koje nisu sadržane u zakonskim propisima TK	Prva godina po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, nadležni organi uprave TK	Identificirane obaveze TK iz međunarodnih konvencija i standarda koje nisu sadržane u zakonskim propisima TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	------------------------------------	---	--	--

1.12.2.	Inicirati izmjene i dopune kantonalnih zakona na osnovu obaveza iz međunarodnih konvencija i standarda za borbu protiv korupcije, koje nisu sadržane u zakonima TK	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, nadležni organi uprave TK	Pripremljeni nacrti odnosno prijedlozi izmjena i dopuna pojedinih kantonalnih zakona i upućeni u zakonodavnu proceduru	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.12.3.	Usvojiti izmjene i dopune normativnog okvira na osnovu obaveza iz međunarodnih konvencija i standarda za borbu protiv korupcije, koje nisu sadržane u zakonima TK	Treća godina po usvajanju Strategije	Skupština TK	Usvojene izmjene i dopune pojedinih kantonalnih zakona	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.13.

Provođenje preporuka relevantnih međunarodnih institucija i organizacija za borbu protiv korupcije

1.13.1.	Identificirati relevantne međunarodne organizacije i institucije koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije	Šest mjeseci po usvajanju Strategije	TijeloTK za sprečavanje korupcije u saradnji sa APIK-om	Kreiran spisak relevantnih međunarodnih organizacija i institucija i dostavljen nadležnim institucijama na nivou TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.13.2.	Kontinuirano pratiti i provoditi preporuke relevantnih međunarodnih organizacija i institucija za borbu protiv korupcije	Kontinuirano	TijeloTK za sprečavanje korupcije, nadležne institucije TK	Preporuke identificirane, obavještenja za postupanje po njima dostavljena nadležnim institucijama na nivou TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 1.14.**Unaprjeđenje prevencije korupcije i borbe protiv korupcije kroz harmonizaciju antikorupcijskog zakonodavstva na svim nivoima u BiH**

1.14.1.	Analizirati i identificirati neusaglašenost antikorupcijskih zakona na nivou TK, s ciljem unaprjeđenja borbe protiv korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MINPU TK, MUP TK, Kantonalno tužilaštvo TK	Sačinjena lista antikorupcijskih zakona za analizu, analiza provedena, utvrđene neusaglašenosti unutar antikorupcijskog zakonodavstva u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.14.2.	Inicirati izmjene i dopune antikorupcijskih zakona na nivou TK, s ciljem unaprjeđenja borbe protiv korupcije	Treća godina po usvajanju Strategije	APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MINPU TK, MUP, TK Kantonalno tužilaštvo TK	Prijedlozi za usklađivanje antikorupcijskih zakona definirani i dostavljeni nadležnim zakonodavnim tijelima na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.14.3.	Usvojiti izmjene i dopune antikorupcijskih zakona na nivou TK, s ciljem njihove međusobne harmonizacije i unaprjeđenja borbe protiv korupcije	Do kraja važnosti Strategije	Skupština TK	Prijedlozi za usklađivanje antikorupcijskih zakona usvojeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški cilj 2**Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru****Strateški program 2.1.****Smanjenje mogućnosti pojave korupcije kroz unaprjeđenje proaktivne transparentnosti institucija i poboljšanje primjene zakona o slobodi pristupa informacijama**

2.1.1.	Učestvovati u analiziranju zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH zbog identifikacije rješenja koja otežavaju slobodan pristup informacijama, kao i potrebe za harmonizacijom među zakonima	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Analiza zakona izvršena, rješenja koja otežavaju slobodan pristup informacijama identificirana	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.2.	Na temelju analize učestvovati u pripremi prijedloga za izmjene i dopune zakona o slobodi pristupa informacijama u pravcu eliminacije odredaba koje otežavaju slobodan pristup informacijama	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi za izmjene i dopune zakona definirani, izrađeni i poslani nadležnim zakonodavnim tijelima na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.3.	Na temelju analize učestvovati u pripremi prijedloga za izmjene i dopune zakona o slobodi pristupa informacijama za harmoniziranje ovih zakona	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi za izmjene i dopune zakona definirani, izrađeni i poslani nadležnim zakonodavnim tijelima na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.5.	Pratiti realizaciju zakona o slobodi pristupa informacijama na svim nivou TK, izvještavati javnost i institucije o tome, i unaprijediti njihovo provođenje	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Izrađuju se izvještaji o praćenju primjene zakona o slobodi pristupa informacijama i dostupni su javnosti i institucijama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.1.6.	Podsticati i unaprijediti proaktivnu transparentnost u radu javnih institucija u TK u skladu sa standardima Partnerstva za otvorenu vlast (Open Government Partnership)	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Skupština i Vlada TK, sve javne institucije u TK	Izrađena strategija javnog komuniciranja i unaprijeđena aktivna transparentnost institucija u TK	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9
2.1.7.	Imenovati službenika za informiranje i izraditi vodič i indeks registra informacija u onim institucijama u TK gdje to još nije urađeno	Prva godina po usvajanju Strategije	Sve institucije TK koje podliježu obavezama iz zakona o slobodnom pristupu informacijama u BiH	Izrađen vodič i indeks registra informacija, određeni službenici za informiranje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.2.

Unaprjeđenje prava na slobodan pristup informacijama kroz preciznije definiranje izuzetaka od općeg pravila iz zakona o slobodi pristupa informacijama (ZOSPI)

2.2.1.	Učestvovati u analiziranju primjene zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH, s ciljem identifikacije problema u praksi, uz tumačenje izuzetaka od pravila za slobodan pristup informacijama	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Sačinjena analiza, identificirani problemi tumačenja izuzetaka primjene od pravila	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.2.	U skladu sa analizom učestvovati u predlaganju izmjena i dopuna zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH za preciznije definiranje izuzetaka od prava na slobodan pristup informacijama	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi izmjena i dopuna zakona izrađeni i poslani zakonodavnim tijelima na odgovarajućem nivou vlasti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.2.3.	Učestvovati u analiziranju zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH, s ciljem identifikacije mogućnosti za uvođenje parcijalnog objavljivanja informacija	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Sačinjena analiza, identificirane mogućnosti za parcijalno objavljivanje informacija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.4.	Učestvovati u predlaganju izmjena i dopuna zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH, kojima će biti omogućeno parcijalno objavljivanje informacija	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi izmjena i dopuna zakona izrađeni i poslani zakonodavnim tijelima na odgovarajućem nivou vlasti na usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.5.

Smanjenje mogućnosti za zloupotrebu diskrecionih ovlaštenja

2.5.1.	Učestvovati u vršenju analize zakonskih propisa koji reguliraju rad javnih institucija u BiH, s ciljem utvrđivanja mogućnosti za zloupotrebu diskrecionog odlučivanja	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Izvršena analiza, identificirane mogućnosti za sprečavanje zloupotrebe diskrecionog odlučivanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.5.2.	Učestvovati u vršenju analize korištenja diskrecionih ovlaštenja, s ciljem uvođenja veće transparentnosti kako bi se svaka odluka u kojoj se primjenjuje ovo ovlaštenje morala obrazložiti i javno objaviti	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Izvršena analiza, utvrđene mogućnosti za povećanje transparentnosti upotrebe diskrecionih ovlaštenja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.5.3.	U skladu sa rezultatima analiza učestvovati u određivanju kriterija i uvjeta pod kojim se primjenjuju diskreciona ovlaštenja i predlaganju izmjeneai dopuna zakonskih i podzakonskih akata u BiH koji reguliraju tu oblast	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Definirani kriteriji i uvjeti za primjenu diskrecionih ovlaštenja i predložene izmjene i dopune zakonskih propisa za tu oblast	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
--------	--	--------------------------------------	------------------------------------	--	---

Strateški program 2.6.

Razvijanje kulture integriteta i etičnosti u javnim institucijama u BiH

2.6.1.	Učestvovati u izradi i uvođenju harmoniziranih programa obuke iz oblasti prevencije korupcije i sprečavanja sukoba interesa u javnim institucijama u BiH	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Programi za obuku izrađeni i usklađeni između APIK-a i ADS-a/ADU-a u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.6.2.	Učestvovati u harmoniziranoj obuci za stručno usavršavanje uposlenika u javnim institucijama u BiH, s ciljem razvijanja kulture integriteta i etičnosti	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Kontinuirano provođenje edukacije iz oblasti etike na svim razinama vlasti	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
2.6.3.	Donijeti etičke kodekse i planove integriteta u javnim institucijama u TK gdje to nije učinjeno i osigurati njihovo provođenje	Druga godina po usvajanju Strategije	Javne institucije u saradnji sa Tijelom TK za sprečavanje korupcije, APIK-om i ADS FBiH	Usvojeni etički kodeksi i planovi integriteta u institucijama u kojim to nije učinjeno i provode se, uposleni su upoznati sa sadržajem etičkih kodeksa,informacine dostupne javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.7.					
Ujednačavanje metodologije za izradu i provođenje planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH i uspostavljanje zakonske obaveze za izradu planova integriteta u svim javnim institucijama u BiH					
2.7.1.	Učestvovati u kreiranju harmoniziranih smjernica za izradu planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Kreirane harmonizirane smjernice za sve institucije u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.7.3.	U skladu sa zakonskim obavezama izvršiti usklađivanje postojećih planova integriteta u javnim institucijama u TK	Druga godina po usvajanju Strategije	Javne institucije u TK u saradnji sa Tijelom TK za sprečavanje korupcije i APIK	Izvršeno usklađivanje postojećih planova integriteta u svim institucijama u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
Strateški program 2.8.					
Unaprjeđenje procedure utvrđivanja sukoba interesa kroz sistem prikupljanja i provjere podataka o imovinskom stanju, uz efikasno sankcioniranje za neistinite podatke u prijavama					
2.8.1.	Učestvovati u vršenju analize zakona o sukobu interesa u BiH, s ciljem utvrđivanja mogućnosti za efikasnije sprečavanje sukoba interesa i pooštavanja sankcija za njihovo nepoštivanje	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Analiza izvršena, identificirane mogućnosti za unaprjeđenja sprečavanja sukoba interesa i pooštavanja sankcija za njihovo nepoštivanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.8.2.	Na osnovu analize učestvovati u predlaganju izmjena i dopuna zakona o sukobu interesa u BiH za efikasnije sprečavanje sukoba interesa i pooštavanja sankcija za njihovo nepoštivanje	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi izmjena i dopuna zakona o sukobu interesa u BiH poslani na usvajanje odgovarajućim zakonodavnim tijelima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.8.4.	Učestvovati u sveobuhvatnoj analizi zakonskih propisa za izjave o imovinskom stanju, s ciljem uspostave efikasnog sistema kontrole, obrade podataka iz izjava o imovinskom stanju i eliminacije prepreka za njihovo javno objavljivanje	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, zemljišno-knjižni uredi na području TK	Izvršena analiza, na temelju analize kreirano idejno rješenje sistema izjava o imovinskom stanju u BiH i identificirane mogućnosti eliminacije prepreka za njihovo javno objavljivanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.8.6.	Učestvovanje u uvođenju efikasnih alata za prikupljanje podataka u vezi sa izjavama o imovinskom stanju sa fokusom na verifikaciju, provjeru podataka i sankcioniranje	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Uvedeni efikasni alati za prikupljanje podataka u vezi sa izjavama o imovinskom stanju, uspostavljena elektronska baza imovinskih izjava	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9
2.8.7.	Učestvovati u uspostavljanju elektronske baze podataka za kontinuirano provođenje kontrole prijema poklona i njihovog prijavljivanja od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Uspostavljena elektronska baza podataka, redovno se provode kontrole prijema poklona i njihovo prijavljivanje	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
2.8.8.	Učestvovati u razradi posebnih programa obuke sa mjerama iz domena sprečavanja sukoba interesa i prijave imovine	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Programi obuke urađeni, redovno se provodi stručno usavršavanje zaposlenika	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.9.

Kontinuirano usklađivanje zakonodavnog okvira u oblasti javnih nabavki sa međunarodnim obavezama i standardima

2.9.1.	Učestvovati u analizi primjene Zakona o javnim nabavkama BiH	Druga godina po usvajanju Strategije	Institucije TK nadležne za provođenje Zakona o javnim nabavkama BiH	Izvršena analiza zakona i izrađene preporuke s ciljem smanjivanja mogućnosti korupcije u javnim nabavkama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.9.2.	Kontinuirano vršiti obuke zaposlenih u svim institucijama u BiH u vezi sa pitanjem sprečavanja korupcije u provođenju javnih nabavki na svim nivoima u BiH	Kontinuirano	Sve institucije u TK	Obuke se redovno provode u vezi sa pitanjem sprečavanja korupcije u javnim nabavkama	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
2.9.7.	Jačati kapacitete u javnim institucijama u TK u oblasti javnih nabavki i uvesti efikasne mehanizme kontrole	Kontinuirano	Sve institucije u TK u saradnji sa Agencijom za javne nabavke i Uredom za razmatranje žalbi BiH	Uređene interne revizije, uspostavljeni efikasni mehanizmi kontrole, ojačani kapaciteti kroz obuke i opremanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.10.

Unaprjeđenje pravnog okvira za aktivnije učešće privatnog sektora u antikorupcijskim aktivnostima

2.10.1.	Učestvovati u vršenju analize uključenosti i mogućnosti aktivnijeg učešća privatnog sektora u borbi protiv korupcije	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Privredna komora TK, Obrtnička komora TK i drugi oblici poslovnog udruživanja	Analiza izvršena, identificirane mogućnosti za aktivnije učešće privatnog sektora u antikorupcijskim aktivnostima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	-------------------------------------	---	---	--

2.10.2.	Učestvovati u identificiranju forme saradnje i uspostavljanu saradnje u TK između Tijela TK za sprečavanje korupcije i institucija sa antikorupcijskim nadležnostima sa jedne, i privatnog sektora, sa druge strane	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, nadležne institucije na nivou TK, Privredna komora TK, Obrtnička komora TK i drugi oblici poslovnog udruživanja	Definirane forme saradnje privatnog sektora i tijela za sprečavanje korupcije i antikorupcijskih institucija, saradnja uspostavljena	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.10.3.	Aktivno uključiti poslovna udruženja u izradu prijedloga zakonskih rješenja u cilju jačanja borbe protiv korupcije	Prva godina po usvajanju Strategije	Nadležne institucije na nivou TK, Privredna komora TK, privredna društva	U saradnji sa OCD osigurane pretpostavke za aktivno uključivanje poslovnih udruženja u navedene aktivnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.10.4.	Učestvovati u izradi jedinstvene metodologije i smjernica za izradu planova integriteta u privredi i privatnom sektoru	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Privredna komora TK, Obrtnička komora TK i drugi oblici udruživanja privatnog sektora u TK	Izrađena metodologija plana integriteta za privatni sektor i učinjena dostupnim	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.10.5.	Učestvovati u uspostavi efikasnih mehanizama za prijavu korupcije u privredi i privatnom sektoru na svim nivoima u BiH	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Privredna komora TK, Obrtnička komora TK i drugi oblici privatnog sektora u TK	Razvijene procedure i uspostavljeni otvoreni komunikacijski kanali za prijavu korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.11.

Jačanje nadzorne funkcije i odgovornosti za propuštanje nadzora u oblasti sukoba interesa, etike i integriteta, finansijskog poslovanja, poštivanja profesionalnih i drugih standarda

2.11.1.	Jačanje kapaciteta inspekcijskih organa na nivou TK za vršenje njihovih nadležnosti	Kontinuirano	Inspekcijski organi na nivou TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Skupština TK i Vlada TK	Kapaciteti ojačani kroz obuke, upošljavanje novog kadra i osiguranje opreme	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9
---------	---	--------------	--	---	--

2.11.2.	Učestvovanje u jačanju odgovornosti državnih službenika u oblastima sukoba interesa, etike i integriteta, finansijskog poslovanja, poštivanja profesionalnih i drugih standarda	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, ADS/ADU u BiH, APIK,	Izvršena analiza, identificirane mogućnosti za unaprjeđivanje odgovornosti za vršenje nadzora	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.11.3.	Učestvovati u unaprjeđivanju procedura za odgovornost državnih službenika u nadzoru sukoba interesa, etike i integriteta, finansijskog poslovanja, poštivanja profesionalnih i drugih standarda	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, ADS/ADU u BiH, APIK,	Procedure za odgovornost državnih službenika unaprijeđene	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.12.

Jačanje kadrovskih i drugih kapaciteta i pravnog okvira za unaprjeđenje rada revizorskih službi i inspeksijskih organa

2.12.1.	Učestvovati u analiziranju potreba za unaprjeđenje rada revizorskih službi i inspeksijskih organa za otkrivanje nepravilnosti u radu javnih institucija u BiH	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, nadležni kantonalni organi	Analiza izrađena, identificirane konkretne potrebe za unaprjeđenje rada i prijedlozi poslani nadležnim institucijama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.12.2.	U skladu sa analizom izvršiti adekvatno kapacitiranje interne revizije i inspeksijskih organa u TK, u cilju otkrivanja nepravilnosti u radu javnih institucija u TK u cilju efikasnije borbe protiv korupcije	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Skupština TK, Vlada TK, Ministarstvo finansija TK	Kapaciteti procjenjeni, potrebna popuna	Planirati sredstva za potpunu popunjenost

2.12.3.	Učestvovati u predlaganju izmjena i dopuna zakona o reviziji institucija u BiH kojim se obavezuju revizorski organi za proaktivno dostavljanje dokaza i informacija nadležnim tužilaštvima o indicijama počinjenja krivičnih djela korupcije do kojih dođu za vrijeme vršenja revizije	Druga godina po usvajanju Strategije	Ministarstvo finansija TK, nadležne institucije na nivou TK	Prijedlozi izmjena i dopuna zakona upućeni u proceduru usvajanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.12.4.	Omogućiti kontinuirano educiranje revizorskih službi u BiH radi usvajanja i primjene novih standarda i tehnika vršenja revizije, te upoznavanja sa dobrim praksama	Četvrta godina po usvajanju Strategije	Vlada TK i Ministarstvo finansija TK	Redovno se vrše obuke i edukacija revizora, izvještaji sa tih obuka se sačinjavaju i dostupni su javnosti	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 2.13.

Uspostavljanje efikasnijih kanala komunikacije revizorskih službi i inspeksijskih organa sa institucijama za provođenje zakona u vezi nalaza koji upućuju na moguće koruptivno ponašanje

2.13.1.	Učestvovati u razvijanju preciznih i obavezujućih procedura za razmjenu informacija između revizorskih službi i inspeksijskih organa sa institucijama za provođenje zakona za indicije koje upućuju na korupciju	Prva godina po usvajanju Strategije	Odjeljenje za internu reviziju i Budžetski inspektorat Ministarstva finansija TK i Vlada TK	Procedure razvijene i poslone na usvajanje Vijeću ministara i vladama na odgovarajućem nivou u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	-------------------------------------	---	--	--

2.13.2.	Povećati transparentnost nalaza obavljenih nadzora interne revizije i inspekcijskih organa u TK, sa periodičnim objavljivanjem podataka o provedenim aktivnostima i njihovim nalazima	Kontinuirano	Odjeljenje za internu reviziju i Budžetski inspektorat Ministarstva finansija TK i drugi inspekcijski organi TK	Podaci o obavljenim internim revizijama i inspekcijskim kontrolama dostupni javnosti preko web stranica i medija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--------------	---	--	--

Strateški program 2.14.

Edukacija predstavnika zakonodavnih tijela u BiH sa ciljem donošenja efikasnih propisa i politika za borbu protiv korupcije

2.14.1.	Učestvovati u provođenju ankete upoznatosti članova zakonodavnih tijela u BiH sa međunarodnim obavezama i antikorupcijskim standardima na planu sprečavanje korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Skupština TK	Analiza izvršena, identificirane potrebe za unaprjeđenjem poznavanja međunarodnih obaveza i antikorupcijskih standarda	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.14.2.	Učestvovati u provođenju obuke članova zakonodavnih tijela u BiH u vezi sa međunarodnim obavezama i antikorupcijskim standardima na planu sprečavanja korupcije	Kontinuirano nakon druge godine od usvajanja Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i Skupština TK	Obuke zakonodavnih tijela se provode, izvještaji o tome dostupni su javnosti putem web stranica i medija	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 2.15.

Jačanje uloge nadzornih komisija zakonodavnih tijela s ciljem efikasnijeg praćenja rada institucija i sprečavanja korupcije

2.15.1.	Učestvovati u analiziranju nadležnosti nadzornih komisija zakonodavnih tijela u BiH i mogućnosti za jačanje njihove uloge u prevenciji korupcije i koordinaciji borbe protiv korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Skupština TK	Analiza izvršena, utvrđene mogućnosti za jačanje uloga nadzornih komisija i definirane preporuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------------------------------	--	--	--

2.15.2.	Osigurati adekvatan nadzor nad radom institucija u TK od strane Skupštine TK u skladu sa njenom nadležnošću	Kontinuirano poslije druge godine od usvajanja Strategije	Skupština TK	Redovno se provodi nadzor nad radom institucija, sačinjavaju se izvještaji o obavljenom nadzoru sa preporukama za poboljšanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	---	--------------	---	--

Strateški program 2.16.

Uvođenje obaveze vođenja javnih rasprava o zakonima sa antikorupcijskim odredbama

2.16.1.	Uvesti obavezu vođenja javnih rasprava u vezi sa prijedlozima zakonskih i podzakonskih rješenja koja su u vezi sa borbom protiv korupcije	Kontinuirano	Skupština TK, Vlada TK	Prijedlozi zakonskih i podzakonskih akata su dostupni javnosti, javnost daje prijedloge za poboljšanje predloženih akata	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--------------	------------------------	--	--

Strateški program 2.17.

Unaprjeđenje odgovornosti i racionalnosti u planiranju, prikupljanju i trošenju javnih sredstava, kroz unaprjeđenje transparentnosti tog procesa

2.17.1.	Unaprijediti sistem internih kontrola s ciljem jačanja odgovornosti i racionalnosti u planiranju i trošenju javnih sredstava	Kontinuirano	Budžetski korisnici, drugi korisnici javnih sredstava na nivou TK	Kontrole se redovno provode, sačinjeni izvještaji i date preporuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.17.2.	Osigurati transparentnost planiranja, prikupljanja i trošenja javnih sredstava putem javnog objavljivanja finansijskog poslovanja javnih institucija na nivou TK	Kontinuirano	Vlada TK, Ministarstva finansija TK, javne institucije TK	Transparentnost osigurana putem objavljivanja izvještaja o finansijskom poslovanju javnih insitucija na nivou TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.18.**Osiguravanje jednakog tretmana građana i privrednih subjekata u pogledu prikupljanja javnih prihoda iz nadležnosti F BiH i TK**

2.18.1.	Učestvovati u analiziranju zakonskih propisa i procedura iz oblasti prikupljanja javnih prihoda iz nadležnosti F BiH i TK u pogledu mogućih zloupotreba i nejednakog tretmana građana i privrednih subjekata	Treća godina po usvajanju Strategije	Ministarstvo finansija TK, inspekcijski organi TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Izvršena analiza, identificirane mogućnosti za zloupotrebu i informacije o tome dostupne javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.18.2.	Na osnovu analize učestvovati u predlaganju unaprjeđivanja normativnog okvira i procedura za prikupljanja poreza, carina i drugih dažbina u pogledu nejednakog tretmana građana i privrednih subjekata	Četvrta godina po usvajanju Strategije	Ministarstvo finansija TK, inspekcijski organi TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prijedlozi za unaprjeđenja normativnog okvira i procedura izrađeni i poslani u proceduru za usvajanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.19.**Povećanje nadzora nad planiranjem i izvršenjem budžeta i odgovornosti za nepoštivanje pravila koji reguliraju te procese**

2.19.1.	Učestovati u razvijanju metodologije praćenja realizacije programa/projekata finansiranih iz budžeta, te praćenje njihove realizacije u praksi radi nenamjenskog trošenja sredstava	Kontinuirano	Ministarstvo finansija TK, inspekcijski organi TK	Razvijena metodologija i redovno se prati realizacija trošenja sredstava iz budžeta	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--------------	---	---	--

2.19.2.	Osigurati transparentnost planiranja i izvršenja godišnjih budžeta javnih institucija u TK	Druga godina po usvajanju Strategije	Javne institucije TK	Transparentnost osigurana kroz javno objavljivanje na web stranicama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------------------------------	----------------------	--	--

Strateški cilj 3

Unaprjeđenje djelotvornosti i efikasnosti pravosudnih institucija i organa za provođenje zakona u oblasti borbe protiv korupcije

Strateški program 3.1.

Osiguravanje odgovarajućih mehanizama za prijavu korupcije zaposlenih u javnim institucijama, kao i praćenje postupanja po prijavama

3.1.1.	Jačati svijest državnih službenika na nivou TK putem harmoniziranih obuka u vezi sa obavezama za postupanje po prijavama za korupciju i zaštitu lica koja prijavljuju korupciju	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije za provođenje zakona na nivou TK, inspekcijski organi TK	Harmonizirani programi pripremljeni, obuke se provode, izvještaji o tome dostupni javnosti putem web stranica i medija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.1.2.	Učestvovati u uspostavljanju online sistema i telefonske linije za prijavljivanje korupcije u svim institucijama izvršne vlasti u BiH	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, organi izvršne vlasti TK	Dostupan broj uspostavljenih sistema i linija, informacije o tome dostupni javnosti putem web stranica i medija	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
3.1.3.	Učestvovati u utvrđivanju metodologije za harmonizirano vođenje evidencija prijave, obradu i analizu statističkih podataka o prijavama sa indicijama korupcije u	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije za provođenje zakona na nivou TK	Metodologija izrađena, usklađena između APIK-a i tijela za sprečavanje korupcije i dostupna javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.1.4.	Učestvovati u periodičnom obrađivanju statističkih podataka o prijavama korupcije u BiH po utvrđenoj metodologiji i analize tih podataka učiniti dostupne javnosti	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijela TK za sprečavanje korupcije, organi izvršne vlasti TK, institucije za provođenje zakona na nivou TK	Obrada se vrši periodično, informacije o nalazima su dostupni javnosti putem web stranica i medija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
Strateški program 3.2.					
Promoviranje prijavljivanja i podsticanja aktivnog učešća građana u borbi protiv korupcije					
3.2.1.	Učestvovati u provođenju kampanje za informiranje građana o mogućnosti za aktivno uključivanje u borbu protiv korupcije i načinima za prijavljivanje korupcije	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijela TK za sprečavanje korupcije, organi izvršne vlasti TK, institucije za provođenje zakona na nivou TK	Kampanje osmišljene i provode se, informacije o kampanjama dostavljaju se APIK-u i tijelima za sprečavanje korupcije	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
3.2.2.	Učestvovati u kontinuiranom promoviranju online sistema i telefonskih linija za prijavljivanje korupcije i mehanizme zaštite prijavitelja korupcije	Kontinuirano	Tijela TK za sprečavanje korupcije, službe za odnose sa javnošću i dužnosnici svih institucija izvršne vlasti TK	Javnosti dostupne informacije o online sistemima i telefonskim linijama za prijavu korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.2.3.	Učestvovati u dosljednoj primjeni i unaprjeđivanju postojećih mehanizama zaštite prijavitelja korupcije	Kontinuirano	Tijela TK za sprečavanje korupcije	Dostupni podaci o broju zaštićenih prijavitelja korupcije, osmišljene mjere za unaprjeđivanje zaštite prijavitelja i dostupne javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.3. integriteta organa za provođenja zakona					Jačanje
3.3.1.	Redovna izrada i nadogradnja, te provođenje planova integriteta u organima za provođenje zakona TK	Kontinuirano	Sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo u TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Nadograđeni planovi integriteta se izrađuju, izvještaji o njihovom provođenju se dostavljaju tijelima za sprečavanje korupcije i APIK-u	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.3.2.	Provoditi redovne obuke iz oblasti prevencije korupcije i borbe protiv korupcije u organima za provođenje zakona u BiH	Kontinuirano	VSTV, Centri za edukaciju sudija i tužilaca (CEST), APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo TK	Izvještaji o provedenim obukama se dostavljaju tijelima za sprečavanje korupcije i APIK-u, javnost se informira o njima	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 APSBK BiH
3.3.3.	Učestvovati u normativnom uređivanju procedura sigurnosnih provjera za službenike pravosudnih institucija i organa za provođenje zakona sa naglaskom na podložnost koruptivnom ponašanju	Treća godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Kriteriji i procedure za provjere utvrđeni i dostavljeni pravosudnim institucijama i agencijama za provođenje zakona	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
Strateški program 3.4. Unaprjeđenje otkrivanja korupcije kroz stvaranje, jačanje i primjenu efikasnih mehanizama i tehnika za proaktivan pristup tom procesu					

3.4.1.	Učestvovati u definisanju osnova i procedura za proaktivno postupanje u otkrivanju korupcije i razmjenu informacija između organa za provođenje zakona u vezi sa indicijama koruptivnog ponašanja	Prva godina po usvajanju Strategije	Organi za provođenje zakona TK	Osnove i procedure za proaktivno otkrivanje definirane i dostavljene svim institucijama za provođenje zakona u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.2.	Primjenjivati procedure za proaktivno postupanje u otkrivanju korupcije i razmjenu informacija između organa za provođenje zakona u vezi sa indicijama koruptivnog ponašanja	Druga godina po usvajanju Strategije	Organi za provođenje zakona TK	Povećan broj slučajeva korupcije koji su otkriveni putem proaktivnog pristupa zasnovanog na procedurama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.3.	Učestvovati u izradi standardnih operativnih procedura za efikasno prikupljanje informacija i dokaza u postupku evidentiranja slučajeva korupcije i vršnju obuke u nadležnim institucijama	Druga godina po usvajanju Strategije	Organi za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije,	Procedure izrađene, usklađene i dostavljene institucijama za provođenje zakona, obuke se vrše, nadležne institucije i javnost se obavještavaju o njima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.4.	U standardne operativne procedure uvrstiti i obavezu za identifikaciju imovine i finansijskih sredstava kojim raspolažu osumnjičeni za korupciju i sa njima povezana lica	Druga godina po usvajanju Strategije	VSTV, organi za provođenje zakona u BiH, APIK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije, Centri za edukaciju sudija i tužilaca, policijske akademije	Identifikacija imovine uključena u standardne operativne procedure i uvrštena u programe obuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.4.5.	Dosljedna primjena obaveze prijavljivanja krivičnog djela korupcije u skladu sa odredbama krivičnog zakonodavstva na svim nivoima u BiH	Kontinuirano	Službene i odgovorne osobe u svim organima vlasti, javnim preduzećima i ustanovama TK	Povećan broj prijava u vezi sa koruptivnim krivičnim djelima u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	--------------	---	--	--

Strateški program 3.5.

Uspostavljanje efikasne saradnje i koordinacije između institucija u BiH u otkrivanju, dokazivanju i procesuiranju korupcije

3.5.1.	Učestvovati u izradi analize dosadašnjeg postupanja po koruptivnim krivičnim djelima u pogledu razloga za nesrazmjerno mali broj konačnih presuda u poređenju sa podignutim optužnicama	Prva godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Razlozi utvrđeni i prijedlozi za povećanje efikasnosti procesuiranja korupcije dostavljeni svim institucijama za provođenje zakona u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.2.	Utvrđiti koji aspekti saradnje i koordinacije između institucija nisu dovoljno efikasni, što rezultira nedovoljno kvalitetnim dokazivanjem korupcije pred sudovima	Druga godina po usvajanju Strategije	VSTV, CEST, institucije za provođenje zakona u BiH, APIK, tijela za sprečavanje korupcije	Razlozi utvrđeni i prijedlozi za povećanje efikasnosti procesuiranja korupcije dostavljeni svim institucijama za provođenje zakona u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

3.5.3.	Učestvovati u predlaganju mjera za unaprjeđivanje komunikacije, saradnje, razmjene informacija o koruptivnim krivičnim djelima i koordinaciju rada institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH	Druga godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Mjere definirane, prijedlozi za unaprjeđivanje saradnje i koordinacije poslani svim institucijama za provođenje zakona u BiH	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	--------------------------------------	---	--	--

Strateški program 3.6.

Harmoniziranje programa za obuku iz oblasti prevencije i koordinacije borbe protiv korupcije u institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima

3.6.1.	Na osnovu uočenih nedostataka u postupanju po prijavama za krivična djela korupcije učestvovati u sačinjavanju harmoniziranih programa obuke radi unaprjeđenja rada na ovom polju	Treća godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Harmonizirani programi za obuku pripremljeni i usaglašeni, dostavljeni svim institucijama koje će ih provoditi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.2.	Prema harmoniziranim programima učestvovati u provođenju zajedničke obuke za tužitelje, istražitelje i policijske organe za rad na krivičnim djelima korupcije i poboljšanje koordinacije u tom procesu	Kontinuirano poslije treće godine po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Obuke se provode po harmoniziranim programima, izvještaji o njima su dostupni javnosti	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 3.7.

Specijalizacija i dodatna edukacija pravosudnih i organa za provođenje zakona u BiH, posebno za primjenu naprednijih mjera za procesuiranje počinitelja koruptivnih krivičnih djela

3.7.1.	Učestvovati u izradi analize potreba za edukaciju sudija, tužilaca i ovlaštenih službenih osoba u osmišljavanju primjene naprednijih mjera za otkrivanje i dokazivanje korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Mjere za koje je potrebna obuka identificirane, sastavljena lista institucija u kojima se trebaju vršiti obuke	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.7.2.	Na osnovu analize učestvovati u izradi programa obuke sudija, tužilaca i ovlaštenih službenih osoba u primjeni naprednih mjera za otkrivanje i dokazivanje korupcije	Treća godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Program za obuke izrađen i usaglašeni, dostavljeni svim institucijama koje će ih provoditi	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.7.3.	Učestvovati u provođenju obuka sudija, tužilaca i ovlaštenih službenih osoba u vezi primjene naprednijih mjera u otkrivanju, dokazivanju i procesuiranju koruptivnih krivičnih djela	Kontinuirano poslije treće godine po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Obuke se provode po harmoniziranim programima, izvještaji o njima su dostupni javnosti	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 3.8.

Dosljednije provođenje proširenih finansijskih istraga u predmetima sa obilježjima korupcije

3.8.1.	Učestvovati u izradi standardnih operativnih procedura za postupanje u finansijskim istragama po predmetima sa obilježjima korupcije, posebno u pogledu protoka novca i sticanja imovine	Druga godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Operativne procedure izrađene i usvojene, povećan broj finansijskih istraga u predmetima sa obilježjima korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	--------------------------------------	---	---	--

3.8.2.	Učestvovati u izradi standardnih operativnih procedura za utvrđivanje imovine i finansijskih sredstava kojima raspolažu osumnjičeni za korupciju i sa njima povezana lica u fazi istrage koruptivnih krivičnih djela	Druga godina po usvajanju Strategije	Institucije za provođenje zakona TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Operativne procedure izrađene i usvojene, imovina i finansijsko stanje se utvrđuju prilikom istrage	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	--------------------------------------	---	---	--

Strateški program 3.9.

Unaprjeđenje efikasnosti rada sudova na predmetima iz oblasti korupcije uz uspostavljanje objektivnih normativa za rad, uvažavajući složenost predmeta

3.9.1.	Analizirati orijentaciona mjerila rada sudova na predmetima sa obilježjima korupcije u pogledu mogućnosti za stimuliranje efikasnosti postupanja po koruptivnim predmetima	Prva godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Identificirani nedostaci postojećih mjerila i mehanizmi stimulacije efikasnosti postupanja po koruptivnim predmetima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.9.2.	Učestvovati u unaprjeđivanju efikasnost u postupanju po predmetima s obilježjem korupcije putem vrednovanja složenosti rada na kompleksnim koruptivnim predmetima	Druga godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Unaprijeđena efikasnost postupanja sudova po koruptivnim predmetima uvođenjem mehanizama za vrednovanje složenosti rada	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.10.

Unaprjeđenje efikasnosti postupanja sudova po predmetima sa obilježjem korupcije kroz uspostavljanje i korištenje jedinstvenog sistema za statističku obradu i izvještavanje

3.10.1.	Učestvovati u utvrđivanju statističkih podataka relevantnih za analizu efikasnosti postupanja po koruptivnim predmetima i uspostavljanju procedura i mehanizama za njihovo vođenje i analizu	Druga godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Statistički podaci utvrđeni, procedure i mehanizmi za njihovo vođenje ustanovljeni i poznati nadležnim sudovima i javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------------------------------	---	--	--

Strateški program 3.11.

Unaprjeđenje kaznene politike za korupcijska krivična djela s ciljem proaktivnog odvraćanja od koruptivnih aktivnosti

3.11.1.	Učestvovati u izradi analize krivičnog zakonodavstva u pogledu visine kazni za koruptivna djela, te praksu njihovog izricanja u smislu efikasnog odvraćanja od koruptivnih radnji	Prva godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, MINPU TK,	Razlozi za nedovoljno efikasno odvraćanje od koruptivnih krivičnih djela utvrđeni i poznati javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.11.2.	Na osnovu analize učestvovati u definiranju prijedloga za efikasnije odvraćanje od koruptivnih djela ujednačavanjem kaznene politike i strožijem kažnjavanju kod koruptivnih krivičnih djela	Druga godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, MINPU TK,	Predložene izmjene i dopune kaznenog zakonodavstva s ciljem ujednačavanja kaznene politike i strožijeg kažnjavanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.12.

Razvijanje efikasnog sistema utvrđivanja, zamrzavanja i oduzimanja imovinske i svake druge koristi, koju su izvršio i sa njima povezana lica stekli koruptivnim djelovanjem

3.12.1.	Učestvovati u analiziranju zakonodavnog okvira u BiH u vezi sa pitanjem utvrđivanja efikasnosti zamrzavanja, oduzimanja i upravljanja nelegalno stečenom imovinom u koruptivnim predmetima	Druga godina po usvajanju Strategije	Sudovi u TK, Kantonalno tužilaštvo TK, MUP TK, MINPU TK,	Izvršena analiza, identificirane mogućnosti za povećanje efikasnosti, sačinjeni prijedlozi za usvajanje ili izmjene i dopune zakonskog okvira	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------------------------------	--	---	--

Strateški program 3.13.

Stvaranje uslova za nadzor nad radom pravosudnih organa i institucija putem javno dostupnih statističkih podataka o postupanju po koruptivnim krivičnim djelima

3.13.1.	Učestvovati u analiziranju postojećeg sistem statističkih podataka rada institucija za provođenje zakona i pravosudnih organa i mogućnosti za njihovu dostupnost javnosti	Prva godina po usvajanju Strategije	Organi za provođenje zakona TK, sudovi u TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije,	Analiza izrađena, definirane kategorije statističkih podataka dostupnih javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.13.2.	Na osnovu analize, učestvovati u predlaganju obuhvata statističkih podataka koji trebaju postati javni i predlaganju načina da budu dostupni javnosti	Prva godina po usvajanju Strategije	Organi za provođenje zakona TK, sudovi u TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije,	Utvrđen i predložen obuhvat statističkih podataka za objavljivanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 3.14.

Jačanje mehanizama disciplinske i drugih vidova odgovornosti tužilaca i sudija za nepravilno postupanje u predmetima sa obilježjima korupcije

3.14.1	Učestvovati u analiziranju postojećeg sistema praćenja rada tužilaca i sudija u predmetima koruptivnih krivičnih djela s ciljem utvrđivanja mogućnosti za njegovo poboljšanje	Prva godina po usvajanju Strategije	Kantonalno tužilaštvo TK, sudovi u TK,	Analiza izvršena, mogućnosti za njegovo poboljšanje utvrđeni	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	-------------------------------------	--	--	--

3.14.2.	Učestvovati u predlaganju mjera za poboljšanje postojećeg sistema praćenja rada tužilaca i sudija u predmetima koruptivnih krivičnih djela uz poboljšanje efikasnosti i eliminiranje mogućnosti za nepravilnosti	Druga godina po usvajanju Strategije	Kantonalno tužilaštvo TK, sudovi u TK,	Mjere za poboljšanje sistema utvrđene i predložene	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------------------------------	--	--	--

Strateški cilj 4 Podizanje javne svijesti i promoviranje potrebe za učestvovanjem cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije

Strateški program 4.1.

Provođenje kontinuirane i sistematske javne kampanje o uzrocima, pojavnim oblicima i posljedicama korupcije, uz promoviranje mehanizama djelovanja protiv korupcije

4.1.1.	Učestvovati u analiziranju uzroka, pojava oblika i štetnih posljedica korupcije po građane i osmišljavanju javne kampanje na tu temu	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, javne institucije TK	Sačinjena analiza, utvrđene štetne posljedice korupcije po građane, izrađena osnova za javnu kampanju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.1.2.	Učestvovati u sačinjavanju plana i programa kampanja i njihovom provođenju u saradnji sa medijima, organizacijama civilnog društva i akademskim zajednicama	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Sačinjen plan i program kampanje, kampanja se provodi periodično	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 4.2.

Omogućavanje učešća organizacijama civilnog društva u aktivnostima javnih institucija u oblasti borbe protiv korupcije

4.2.1.	Učiniti dostupnim informacije o donošenju odluka na web stranicama Vlade i Skupštine TK, pripremanju nacrtu zakona i prijedloga istih	Kontinuirano	Vlada TK, Skupština TK,	Odluke, nacrti i prijedlozi zakona dostupni na web stranicama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.2.	Učiniti javnim informacije u vezi sa usvajanjem ili odbacivanjem amandmana na zakone sa jasnim obrazloženjem za takvo postupanje	Kontinuirano	Vlada TK, Skupština TK,	Informacije se objavljuju na web stranicama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.2.3.	Omogućiti OCD-u da aktivnije učestvuju u procesima donošenja i provođenja antikorupcijskih aktivnosti, na principijelan, transparentan i unaprijed dogovoreni način	Kontinuirano	Vlada TK, Skupština TK,	Ostvarena direktna saradnja sa OCD-om u provođenju konkretnih antikorupcijskih aktivnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.3.

Razvijanje, primjenjivanje i promoviranje dostupnih mehanizama prijavljivanja korupcije uz osiguravanje povjerljivosti postupanja po prijavama građana

4.3.1.	Učestvovati u analiziranju postojećih mehanizama za prijavljivanje korupcije u BiH s ciljem utvrđivanja mogućnosti za unaprjeđenje povjerljivosti postupanje po prijavama	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije TK	Postojeći mehanizmi analizirani, proučene najbolje prakse i utvrđene mogućnosti za njihovo unaprjeđivanje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	-------------------------------------	--	---	--

4.3.2.	Učestvovati u poboljšanju procedura za postupanje po prijavama korupcije u pogledu povjerljivosti informacija koje su dobivene, s posebnim osvrtom na zaštitu prijavitelja	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije TK	Prijedlozi za poboljšanje zaštite povjerljivosti utvrđeni i dostavljeni svim institucijama koje postupaju po prijavama korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	-------------------------------------	--	--	--

Strateški program 4.4.

Unaprjeđenje sistema objektivnog informiranja javnosti o radu institucija uz promoviranje pozitivnih primjera postupanja za slučajeve korupcije

4.4.3.	Vršiti kontinuiranu obuku s ciljem promocije tzv. aktivne transparentnosti u javnim institucijama	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije u saradnji sa ADS F BiH i APIK-om	Redovno se provode obuke, seminari i radionice	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9
4.4.4.	Aktivno informiranje građana o radu institucija, uz promoviranje pozitivnih primjera postupanja po prijavama građana u slučajevima korupcije	Kontinuirano	Institucije TK, Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Podaci dostupni javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.5.

Uključivanje akademske zajednice i udruženja intelektualaca u osmišljavanje i provođenje antikorupcijskih politika i mehanizama

4.5.1.	Učestvovanje u definiranju oblasti u borbi protiv korupcije u kojima je tijelima za sprečavanje korupcije i institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima potrebna stručna pomoć i podrška	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK, institucije akademske zajednice TK	Identificirane oblasti moguće saradnje između akademske zajednice, antikorupcijskih tijela i institucija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	-------------------------------------	--	--	--

4.5.2.	Učestvovati u institucionaliziranju saradnje akademske zajednice, udruženja intelektualaca i asocijacija nezavisnih intelektualaca sa tijelima za sprečavanje korupcije i institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK, institucije akademske zajednice TK	Saradnja uspostavljena kroz redovnu komunikaciju i potpisivanje memoranduma o razumijevanju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.5.3.	Učestvovati u osmišljavanju i provođenju antikorupcijskih projekata koje će tijela za sprečavanje korupcije i institucije sa antikorupcijskim nadležnostima zajednički provoditi sa akademskom zajednicom	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK, institucije akademske zajednice TK	Zajednički projekti se osmišljavaju i provode	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
4.5.4.	Učestvovati u definiranju politika za efikasnu borbu protiv korupcije, s ciljem eliminiranja uzroka pojave korupcije i kontinuirano ukazivanje na štetne posljedice korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK, institucije akademske zajednice TK	Politike definirane	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.7.

Unaprjeđenje nepristrasnosti i objektivnosti izvještavanja medija u vezi sa problematikom korupcije

4.7.4.	Vršiti nadzor nad transparentnim finansiranjem medija za dio sredstava planiranih za tu svrhu u Budžetu TK, kako kroz direktna davanja, tako i kroz oglašavanja i javnost podataka o drugim načinima finansiranja	Kontinuirano	Ministarstvo finansija TK, odjeljenje za internu reviziju	uspostavljen nadzor nad finansiranjem medija za dio sredstava planiranih u tu svrhu u Budžetu TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.7.6.	Osigurati adekvatnu zaštitu medija i novinara koji izvještavaju o korupciji	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, organi za provođenje zakona TK	Osigurana adekvatna zaštita novinara koji izvještavaju o korupciji	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.8.

Uključivanje udruženja privrednog sektora u izradu novih zakonskih rješenja i politika borbe protiv korupcije

4.8.3.	Uključiti Privrednu komoru TK u planiranju i donošenju antikoruptivnih mjera i aktivnosti u oblastima njihovog djelovanja	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, nadležni organi TK	Privredna komora TK uključena u kreiranje planova integriteta i učestvuje sa svojim prijedlozima u donošenju antikoruptivnih mjera	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	--------------------------------------	--	--	--

Strateški program 4.9.

Promoviranje usvajanja i primjene kodeksa poslovne etike u poslovanju s ciljem sprečavanja pojave korupcije u odnosima između privrede i institucija

4.9.1.	U saradnji sa nadležnim institucijama organizirati obuke i edukaciju privrednih komora i privrednih društava na temu borbe protiv korupcije	Kontinuirano	APIK, Privredna komora TK, nadležni organi TK,	U saradnji sa OCD-om i privrednim komorama redovno održavanje obuka, seminara i radionica	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
--------	---	--------------	--	---	---

Strateški program 4.10.

Kontinuirano provođenje obuke privrednih komora i drugih privrednih udruženja iz oblasti borbe protiv korupcije

4.10.1.	Učestvovati u izradi programa obuke za privredne subjekte iz oblasti borbe protiv korupcije	Druga godina po usvajanju Strategije	Privredna komora TK	Program obuke izrađen u saradnji sa OCD-om	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.10.2.	Učestvovati u provođenju obuke o prevenciji korupcije u svim privrednim udruženjima	Treća godina po usvajanju Strategije	Privredna komora TK	Obuke se redovno provode u saradnji sa OCD-om	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 4.11.

Jačanje uloge civilnog društva u borbi protiv korupcije kroz učešće u zajedničkim projektima sa javnim institucijama

4.11.1.	Učestvovanje u identificiranju oblasti u borbi protiv korupcije u kojim je tijelima za sprečavanje korupcije i institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima potrebna stručna pomoć i podrška	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK	Oblasti moguće saradnje između OCD-a i institucija identificirane, informacije o tome dostupne javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--	--	---	--

4.11.2.	Učestvovati u uspostavljanju saradnje tijela za sprečavanje korupcije u institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima sa OCD-om, u oblastima u kojima im je potrebna pomoć i podrška	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK	Saradnja uspostavljena i unaprijeđena, konkretni projekti za saradnju se pripremaju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.11.3.	Učestvovati u osmišljavanju i provođenju antikorupcijskih projekata koje će sa OCD-om zajednički provoditi tijela za sprečavanje korupcije i institucije sa antikorupcijskim nadležnostima	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK	Zajednički projekti se osmišljavaju i provode, informacije o njima su dostupne javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.11.4.	Učestvovati u razvijanju metodologije praćenja realizacije programa/projekata finansiranih iz sredstava međunarodnih institucija/organizacija, radi utvrđivanja eventualnog nenamjenskog trošenja sredstava	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Ministarstva finansija TK, inspekcijski organi TK	U saradnji sa OCD-om razvijena metodologija i redovno se prati realizacija trošenja sredstava međunarodnih institucija/organizacija	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH

Strateški program 4.12.

Podrška aktivnostima civilnog društva u praćenju i istraživanju mogućnosti korupcije i davanju preporuka za njeno sprečavanje

4.12.1.	Jačati saradnju javnih institucija sa OCD-om u cilju istraživanja koja se odnose na mogućnosti pojave korupcije u javnim institucijama	Kontinuirano	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, sve javne institucije na nivou TK	Uspostavljena sistemska saradnja sa OCD u domenu planskih i prioriternih istraživanja	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	--	--------------	---	---	--

4.12.2.	Sistemska ostvarivanje partnerstva i saradnje javnog, privatnog i nevladinog sektora u provođenju antikoruptivnih projekata	Kontinuirano	Nadležne institucije TK,	Saradnja uspostavljena kroz redovno održavanje sastanaka između predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora, potpisivanje memoranduma o razumijevanju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--------------	--------------------------	---	--

Strateški program 4.13.

Osiguravanje transparentnosti finansiranja nevladinog sektora, posebno iz budžetskih sredstava

4.13.1.	Učestvovanje u sačinjavanju analize transparentnosti organizacija civilnog sektora u pogledu objavljivanja svojih finansijskih izvještaja, izvora i iznosa dobivenih grantova i provedenih projekata	Prva godina po usvajanju Strategije	Ministarstvo finansija TK	Analiza izvršena u saradnji sa OCD-om, dobiveni rezultati dostupni javnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.13.2.	Uvesti obavezu za sve institucije u TK da javno objavljuju podatke o iznosu i namjeni sredstava koja dodjeljuju organizacijama civilnog društva	Kontinuirano	Vlada TK	Donesene odluke za objavljivanje podataka o iznosima i namjenama sredstava koje institucije dodjeljuju OCD-u, podaci se kontinuirano objavljuju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.14.

Izrađivanje, uvođenje i harmoniziranje programa etike i integriteta u obrazovnom procesu i u tematskim programima javnih emitera u BiH

4.14.1.	Učestvovanje u provođenju istraživanja o pogledima mladih na korupciju, s ciljem utvrđivanja osnova za izradu harmoniziranih programa etike i integriteta	Prva godina po usvajanju Strategije	MONKS TK	Istraživanja provedena, predložene osnove za izradu harmoniziranih programa etike i integriteta	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
4.14.2.	Učestvovanje u izradi harmoniziranih programa etike i integriteta u sveobrazovne institucije u BiH, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti društva	Prva godina po usvajanju Strategije	MONKS TK	Harmonizirani programi kreirani i dostavljani nadležnim institucijama na daljnje postupanje	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
4.14.3.	Učestvovanje u uvođenju harmoniziranih programa iz oblasti etike i integriteta u obrazovne institucije u BiH, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti	Druga godina po usvajanju Strategije	MONKS TK	Programi izrađeni u saradnji sa OCD-om	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.14.4.	Učestvovanje u uspostavljanju saradnje sa javnim emiterima u BiH na planu emitiranja programa iz oblasti etike i integriteta, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MONKS TK	Saradnja uspostavljena, ugovoreni konkretni programi za emitiranje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 4.15.

Podsticanje etičkog ponašanja kod djece i mladih ljudi kroz podršku vanškolskih projekata civilnog sektora

4.15.1.	Uspostaviti saradnju sa OCD-om koje rade sa mladim ljudima na promoviranju etike i integriteta, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti društva	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MONKS TK	Identificirani OCD-i koji rade na takvim projektima, uspostavljena saradnja sa njima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	-------------------------------------	--	--	--

4.15.2.	Podržavati postojeće projekte na planu etike i integriteta, osmišljavati i provoditi nove projekte u cilju jačanja moralnih vrijednosti društva	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, MONKS TK	U saradnji sa OCD-om kroz vanškolske projekte uvedena etika i integritet za obrazovanje djece i mladih	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
---------	---	--	--	--	--

Strateški cilj 5 Uspostavljanje efikasnih mehanizama za koordinaciju borbe protiv korupcije, te praćenje i evaluacija provođenja Strategije

Strateški program 5.1.

Usvajanje i razvijanje strateških dokumenata za borbu protiv korupcije u BiH u skladu sa općim principima utvrđenim Strategijom

5.1.1.	Razviti politike borbe protiv korupcije na nivou TK u skladu sa općim principima Strategije	Prva godina po usvajanju Strategije	Vlada TK, nadležna tijela za provođenje Strategije i AP SBK BiH	Razvijene i usklađene politike sa općim principima Strategije	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
5.1.2.	Ojačati saradnju Tijela TK za sprečavanje korupcije i institucija sa antikorupcijskim nadležnostima TK sa APIK-om, kroz potpisivanje memoranduma o razumijevanju i saradnji	Druga godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije i institucije sa antikorupcijskim nadležnostima TK	Potpisani memorandumi o razumijevanju i saradnji	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 5.2.

Razvijanje, organiziranje i provođenje harmoniziranih programa obuke za borbu protiv korupcije predstavnika institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH

5.2.2.	Jačanje stručnosti kroz organiziranje zajedničkih obuka sa predstavnicima institucija za sprečavanje korupcije	Kontinuirano	ADS FBiH, APIK, komisije i TijeloTK za borbu protiv korupcije	Obuke se provode	Dopunska sredstva osigurati kroz realizaciju strateškog programa 1.9 AP SBK BiH
--------	--	--------------	---	------------------	---

5.2.3.	Imenovati kontakt osobe u svim institucijama koje su obuhvaćene Progama borbe protiv korupcije i AP PBK TK	Prva godina po usvajanju Strategije	Sve institucije nadležne za provođenje Progama borbe protiv korupcije i AP PBK TK	Određene kontakt osobe u svim institucijama nadležnim za provođenje Progama borbe protiv korupcije i AP PBK TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	-------------------------------------	---	--	--

Strateški program 5.3.

Razvijanje standardiziranih smjernica za prikupljanje i obradu podataka u vezi sa provođenjem strateških antikorupcijskih programa

5.3.1.	Učestvovati u izradi standardiziranih smjernica za prikupljanje i obradu podataka u vezi sa provođenjem strateških antikorupcijskih programa	Prva godina po usvajanju Strategije	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Smjernice izrađene	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	--	-------------------------------------	------------------------------------	--------------------	--

Strateški program 5.4.

Prikupljanje i analiza podataka o preduzetim aktivnostima u TK na planu realizacije strateških antikorupcijskih programa, evaluacija postignutog, te periodično izvještavanje nadležnih organa i javnosti o rezultatima tih analiza i evaluacija

5.4.3.	Izveštavanje Skupštine TK o realizaciji strateških programa i aktivnosti iz AP PBK TK	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije zadužene za provođenje AP PBK TK	Dostavljen izvještaj Skupštini TK nakon godišnje analize realizacije provedenih antikorupcijskih aktivnosti	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
--------	---	---	--	---	--

Strateški program 5.5.

Redovno praćenje provođenja aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje Strategije i osiguravanja kontinuiranog funkcioniranja sistema za izvještavanje o provođenju aktivnosti iz Akcionog plana

5.5.1.	Izveštavanje i dostavljanja podataka APIK-u o godišnjem provođenju aktivnosti iz AP PBK TK	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije zadužene za provođenje AP PBK TK	APIK-u dostavljeni izvještaji i podaci o godišnjem provođenju aktivnosti iz AP PBK TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
5.5.2.	Praćenje i evaluacija predviđenih aktivnosti iz AP PBK TK uz periodičnu procjenu uspjeha	Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju AP PBK TK	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije zadužene za provođenje AP PBK TK	Na osnovu dobivenih izvještaja o provođenju AP PBK TK, provodi se evaluacija i praćenje	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 5.7.

Procjena potreba za revidiranje Programa i AP PBK TK u skladu sa rezultatima dobivenim nakon evaluacije provođenja ovih dokumenata

5.7.2.	Na temelju procjene efekata provođenja Programa i AP PBK TK predložiti neophodne izmjene, uz konsultacije sa svim zainteresiranim stranama	Treća godina po usvajanju Programa	Tijelo TK za sprečavanje korupcije, institucije zadužene za provođenje AP PBK TK	U skladu sa prijedlozima izvršene neophodne izmjene Programa i AP PBK TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
5.7.3.	Prikupiti informacije o provođenju Programa i realizaciji aktivnosti planiranih AP PBK TK od svih institucija na nivou TK	Zadnja godina provođenja Programa	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Prikupljene informacije neophodne za procjenu provođenja Programa i AP PBK TK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
5.7.4.	Uraditi procjenu provođenja Programa i dati preporuke za izradu novog Programa	Zadnja godina provođenja Programa	Tijelo TK za sprečavanje korupcije	Procjena provođenja Programa sačinjena, date preporuke za izradu novog Programa	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti